

Sreda, 24. jul 2002.
Svedok Boško Radojković
Svedok Jusuf Jemini (Isuf Jemini)
Svedok Radomir Marković
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, imate sat i po na raspolaganju, ukoliko vam je to potrebno, da unakrsno ispitujete ovog svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pre nego što pređem na unakrsno ispitivanje, gospodine Mej (May), hoću samo da primetim ono šta je očigledno, da su poslednja dva svedoka najsporiје ispitivani svedoci odkad se ovde ispituju svedoci, očigledno sa namerom da se potroši vreme, što ste mogli i sami da se uverite iz razloga koji će, verovatno, kasnije biti jasniji.

SUDIJA MEJ: Ne, ne, to nije u redu. To su svedoci koje je potrebno pažljivo ispitati, to je važno svedočenje. Nije uopšte u pitanje gubljenje vremena. Da je došlo do toga, mi bismo to zaustavili. Molim vas, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam samo stavio primedbu, jer meni obično skrećete pažnju. Ovde smo slušali 10 minuta ispitivanja samo o registarskoj tablici na kamionu, što je izuzetno

bilo relevantno. Gospodine Radojkoviću, izjavu istražitelju dali ste 1. juna i 3. juna 2002. godine, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakvog ste zdravstvenog stanja sada?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Dobrog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakvog ste zdravstvenog stanja bili tada kada ste haškim istražiteljima davali svoju izjavu?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Dobrog stanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da ste izjavu članovima radne grupe MUP-a Srbije dali u bolnici, u krevetu, praktično, Doma zdravlja u Kladovu?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, u bolnici, ali u sali, jedinoj pristojnoj za takav razgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zbog čega ste tada bili u bolnici?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Imao sam tegobe neke u grudima, malo povećan pritisak, to uglavnom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U belešci se navodi da ste imali neki moždani udar. Kada ste preležali moždani udar koji ste pominjali radnoj grupi?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: 1985. godine. Pomenuo je doktor, ne ja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A izjavu radnoj grupi MUP-a ste dali 14. maja 2001. godine?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, tada su oni obavili razgovor sa mnom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bio jedan razgovor ili više razgovora?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, u Kladovu je bio jedan razgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je bilo još kakvih razgovora osim tog razgovora?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Nekoliko dana kasnije u ministarstvu Beogradu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, pozvali su vas u ministarstvo u Beograd, da obavljaju druge razgovore, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja sam tražio da razgovaramo i u Beogradu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koji od pripadnika radne grupe MUP-a su 14. razgovarali sa vama u Kladovu, a koji u Beogradu?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: U Kladovu su bila tri člana radne grupe. Jedan od njih je bio kapetan Karleuša, a druga dvojica, ne mogu sada da se setim imena, ali su u MUP-u još uvek.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, jesu li u Beogradu bili isti ti?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ili ste razgovarali samo sa jednim od njih?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, bila su sva trojica, možda jednog momenta je gospodin Karleuša bio izašao na, tako, na desetak minuta da je bio odsutan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je u tom razgovoru bio magnetofonski zapis ili su oni vodili samo beleške o razgovoru sa vama?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, vodili su samo beleške.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada ste razgovarali u Domu zdravlja, je li i nadležni lekar koji je dao odobrenje da vi budete saslušani prisustvovao ili nije?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije prisustvovao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste, kako je navedeno u službenoj belešci radne grupe, na strani 5, pasus treći beleške, kada govorite o miniranju hladnjače, izjavili: "To sam završio i otišao u bolnicu". Je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zašto ste onda otišli u bolnicu?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: A to je bilo 1999. godine, aprila. Tri noći nisam spavao i tri dana i bio sam premoren, izgubio sam, verovatno, taj bioritam, pa sam otišao kod jednog doktora interniste i on mi je dao neke injekcije za smirenje da bih mogao da zaspim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji su vas lekari tada lečili?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Tada je bio internista doktor Miša, ne znam prezime, iskusan internista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi da li su to ti isti lekari koji su dali saglasnost da se sa vama u prostorijama Doma zdravlja obavi razgovor sa članovima radne grupe?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Saglasnost su dali neuropsihijatar, primarijus doktor Vržogić koji me je lečio i kada sam imao 1985. godine moždani udar, bio je hirurg, doktor Mitrović i bio je doktor Siniša, direktor bolnice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ni na jednom mestu svoje izjave koju ste dali istražiteljima ove ovde institucije ne navodite da ste odmah posle tog događaja, za koji kažete da se dogodio aprila 1999. godine, otišli u bolnicu. Zbog čega to niste naveli?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Kada su meni istražitelji Tribunala u Ministarstvu unutrašnjih poslova Srbije, u Beogradu, prezentirali i pokazali službene beleške koje je radna grupa sačinila, na osnovu razgovora obavljenog sa mnom 2001. godine, pored mog iznenađenja otkud je to kod njih, ja sam video da je to to, tako da ja njima nisam ništa ni ponavljao iz te izjave. Rekao sam to je to što je predmet rasprave, tako da je moja izjava data istražiteljima vrlo kratka. Ja ostajem pri tome šta sam rekao radnoj grupi ministarstva, sa nekom malom ogradom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, što se ograde tiče, ja sam video da je u onoj belešci, kako stoji u vašoj izjavi, bilo kako su neki leševi bili obučeni u uniforme UČK-a (OVK, Ushtria Clirimtare e Kosoves), pa ste vi onda to ispravili. Je li tako nešto bilo?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, gospodine Miloševiću, ja nisam nikada izjavio da je u hladnjači bilo leševa sa uniformama OVK-a ili bilo kakvih drugih uniformi koje je OVK koristila na Kosovu, ali mi je prezentiran jedan dokumenat ili je to neki tako sažetak od nečega, ili je to izjava gospodina Karleuše gde je i on pomenuo da je u hladnjači bilo i uniformi UČK-a. Međutim, ja sam to ispravio i rekao: "Ne, uniformi UČK-a nije bilo". To je bila jedna zamena za jedan drugi slučaj kod gospodina Karleuše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, razumem, znači, Karleuša je uneo, ne vi i ne na vašu izjavu da su tu bile uniforme UČK-a, a vi ste tu izjavu ispravili držeći se onoga šta smatrate da ste vi videli, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, samo što ja nisam siguran da li je to izjava gospodina Karleuše ili je to neki izveštaj bio. Uglavnom se radilo o tome da je navedeno da je u hladnjači bilo uniformi UČK-a, što nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako nije Karleuša stavio to u izveštaj, ko je onda mogao da stavi to u izveštaj?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja stvarno ne znam. Kada bih video taj spis u kome se to pominje da je bilo uniformi UČK-a

na leševima u hladnjači, onda bismo sigurno videli ko je to napisao. Ja stvarno to ne mogu da tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi u svojoj izjavi radnoj grupi navodite da ste za kamion čiji je krov virio iz Dunava saznali 5. aprila 1999. godine, u vreme NATO agresije, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tada ste otišli odmah na lice mesta i videli kamion. Da li ste sutradan kada ste došli, videli kakve promene na njemu ili ste videli ono isto?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Isto ono šta je viđeno i 5. aprila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da prema svedočenju nekih ljudi koji su videli pad hladnjače, a ima ih oko desetak, tvrde da je hladnjača koja je pala u vodu bila od jedne i po tone, a ova na slici je negde pet, šest tona, koliko mogu da vidim. Da li je tačna ta njihova priča da je došlo do možda neke zamene, zabune ili bilo šta drugo na šta biste vi mogli da ukažete? Da li vam se nešto sumnjivo učinilo kada ste došli tamo?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, te komentare nisam čuo, a ova hladnjača o kojoj ja pričam bila je nosivosti sedam i po tona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste ovde dali ovaj set fotografija koji ste snimili?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Dao sam negativ.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali pretpostavljam da ste ih, kada su razvijene fotografije, prepoznali kao te koje ste vi snimili, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja imam tu da vam postavim nekoliko pitanja, dakle, da li one idu ovim redom kako ste ih snimili, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam kod vas u ruci kako su poređane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovako kako su priheftane, evo uzmite pa pogledajte. Je li to taj redosled fotografija? Dajte, molim vas, svedoku da vidi i hteo bih da se jedna stavi na grafoskop da ga nešto pitam.

SUDIJA MEJ: To je prva od fotografija, je li tako?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ceo set koji ste raspodelili. Uporedite sa setom koji ste vi dobili, pretpostavljam da ni vi svoj niste rasturali. Je li to taj redosled?

SUDIJA MEJ: Trebalo bi da budu označene brojevima. U gornjem desnom uglu. Da li su to te fotografije, gospodine Radojkoviću, da li ih prepoznajete?

SVEDOK RADOJKOVIĆ: Da, to su te fotografije.

SUDIJA MEJ: U redu. Molim, stavite ih na grafoskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dajte mi jednu kopiju tih fotografija da imam, ja bih hteo da pitam nešto gospodina Radojkovića. Pogledajte, na primer, fotografiju broj 1. Tu se vidi jedan otvor na zadnjem delu kamiona koji ide sa pocepanim vratima duž cele desne ivice, a onda se i na fotografiji broj dva to vidi bliže, je li tako, da je, moglo bi se reći, u obliku jednog deformisanog trougla ili nekog nacrtanog velikog vrha strele, pocepana cela desna ivica. Je li tako? Pogledajte fotografiju broj 1 i broj 2.

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, samo treba zanemariti odsjaj kamiona u vodi, pošto je bilo mirno vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja uopšte nemam u vidu odsjaj kamiona, ja samo gledam desnu ivicu desnih vrata, znači u samu ivicu sanduka, to je potpuno pocepano i ima jedan trouglasti oblik koji vuče i na prvoj i drugoj fotografiji. Već na ovim drugim fotografijama koje gledamo, a to je, na primer, fotografija 3, pa fotografija 4, pa onda, ne znam gde se još ovde vidi zadnji deo, evo ovde fotografija, valjda je to 6, 6135 ima broj, K022. Ovde nigde nema te pocepane ivice... Evo pogledajte, to je ova fotografija.

SUDIJA MEJ: Sačekajte trenutak, dozvolite da se svedok time pozabavi. Gospodine Radojković, postavljeno vam je pitanje u vezi sa zadnjim delom kamiona i ako pogledate fotografije 2 i 3, možete da vidite taj procep na zadnjim vratima. A onda, rečeno je ako pogledate fotografiju 10 ili 9, 8, 7 i 8, 9, zadnji deo izgleda drugačiji. Vi ste svedočili o tome juče i možda biste nam ponovili kako to da se pojavljuje ovaj procep u prve dve fotografije, a ne u ostalim?

SVEDOK RADOJKOVIĆ: U procep, oštećenje kamiona u zadnjem delu na fotografiji 1, je li to broj jedan, da, broj 2, broj 3.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pokažite fotografije 1 i 2 na grafoskopu, molim vas, da se vidi o čemu govorimo. Broj 1 i broj 2.

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ovo zatamnjenje na zadnjoj strani, taj procep.

SUDIJA MEJ: Da, to je taj procep. O tome govori.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vidi se da je pocepana zadnja strana vrata uz ivicu desnog kraja kamiona, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, upravo tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na drugoj se to vidi još bliže?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Kako se kamion privlači oba li, tako i fotografije nastaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, na drugoj se vidi još bliže da je pocepotina na zadnjim vratima uz desnu ivicu kamiona. Posle toga...

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: I malo prema sredini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Posle toga ide u špicu ka sredini. To se vidi.

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: I dole.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na fotografiji broj 2?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali, desnom ivicom kamiona se kreće ta poderotina. Već na ovim drugim fotografijama nema poderotine uz desnu ivicu. Kako je odjednom nestala?

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Na koju fotografiju mislite kada kažete da nema te pocepotine?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ima na sledećoj, gospodine Mej, onda uzmite poslednju, uzmite pretposlednju, uzmite ovu pre pretposlednje. Znači, uzmite nekoliko fotografija od pozadi, pa ćete da vidite da ni na jednoj nema poderotine na desnoj strani zadnjeg dela.

SUDIJA MEJ: Da, da, samo trenutak. Dozvolite da se time pozabavimo na pravi način. Fotografije na koje se poziva su 8, 9 i 10. Dajte da stavimo te fotografije na grafoskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imate pred sobom i to je toliko uočljivo da...

SUDIJA MEJ: Imam, ali sam mislio da vi želite da ljudi to vide. U svakom slučaju treba da vide. Dakle, 8, 9 i 10. A sada, gospodine Radojkoviću, da li biste sada odgovorili na ono šta sam rekao ranije? Vi ste juče izneli objašnjenje, da li biste ga sada ponovili, da

bi to mogao da čuje optuženi, kako to da na prvim fotografijama postoji taj rascep, a nema na ostalim.

SVEDOK RADOJKOVIĆ: Na fotografijama 8, 9 i 10 nema ni natpisa na vratima koji je stajao na kamionu. Znači, te sam fotografije...

SUDIJA MEJ: Ne brinite se tome.

SVEDOK RADOJKOVIĆ: Znači, te fotografije sam napravio posle nekih radova na kamionu. Znači i posle zatvaranja ovog i otvaranja pozadi kada sam ugurao te noge, dve noge i ruke sam ugurao unutra i zatvorio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Radojkoviću, onda ako ste ove fotografije na kraju pravili posle radova koje ste izvršili na kamionu, posle radova, da zanemarimo njih, hajdemo onda da pogledamo prve dve fotografije, odnosno pošto je prva nešto umanjena, a druga je iz blizine, evo pogledajmo fotografiju broj 2. Na fotografiji broj 2, stavite je, molim vas, na grafskop. Ja ovde nemam na monitoru, nekad radi, nekad ne radi. E sada radi. Stavite tu fotografiju broj 2. Da li se lepo na njoj vidi da je vertikalno po desnoj ivici kraja sanduka pocepatina koja posle negde sredinom tih desnih vrata ide u obliku strele ka sredini? Je li to jasno, to se vidi? E, sada, gde je ta pocepatina na fotografiji sledećoj, broj 3? Na fotografiji broj 3 nema takve poderotine, dakle, trebalo bi da ide, evo tu gde vi držite vrh, koliko vidim, toga štapa, tom stranom na prethodnoj fotografiji je poderotina, na ovoj je nema, nego je ona potpuno druga, potpuno nepravilnog oblika, prema tome, postavljam pitanje je li to, kod mene se ugasio monitor, dobro... Jeste vi sigurni onda da je to taj isti kamion?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, da, potpuno siguran.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, kako onda objašnjavate ovakvu razliku u lokaciji fotografije, u lokaciji poderotine, u obliku poderotine između fotografije 2 i fotografije 3?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam juče objasnio to. Dok se izvlačio kamion iz vode, ronilac Živadin Đorđević, on je stalno bio u vodi i bio je u ronilačkom odelu, ispravljao je točkove, sve je omogućavao da bismo nekako taj kamion izvukli. On je mene obavestio da nešto viri iz kamiona, a znam da sam ja bio u normalnom odelu, na poslu. Nisam mogao, to je bila velika dubina, ja tamo nisam mogao da uđem, ali kako je kamion izlazio, on je uvek to pokušavao malo da zatvori, koliko je god mogao. Drugo, ovo šta je na fotografiji 3, što, u gornjem delu što viri, ovako što je unazad povučeno, to je oplata od zadnjih vrata. Ta vrata su od, imaju stiropor, ali imaju i neku ivericu, ili je neka oplemenjena iverica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Radojkoviću, da ne gubimo vreme, ja vas ne pitam ni za ronilačko odelo, ni za...

SUDIJA MEJ: Ne, ne. Ne, vi ste pokrenuli pitanje u vezi sa tom pode-rotinom i svedok treba da bude u mogućnosti da završi sa svojim objašnjenjem u vezi s tim. Da li želite još nešto da kažete?

SVEDOK RADOJKOVIĆ: Pa, meni je malo neprijatno što sada ovo dolazi u neku sumnju. Ja bih zamolio sud da od ministarstva policije u Beogradu, zatraži negativ, originalni negativ koji je kod njih.

SUDIJA MEJ: Nemojte da vam bude neprijatno. Nema potrebe.

SUDIJA KVON: Gospodine Radojkoviću, vi ste ranije rekli da je fotografija broj 3 napravljena pre nego što ste vi obrađivali taj kamion. Pogledajte sada fotografiju broj 9, molim vas. Da li mislite da snimak broj 3 i broj 9 izgledaju slično, što znači da je i broj 3 napravljen nakon što ste vi radili neke opravke na tom kamionu, da li je to tačno?

SVEDOK RADOJKOVIĆ: Ne, broj 3 sigurno nije nastao pre nego što su urađeni, pre nego što je zatvoren ovaj otvor. Uostalom, taj negativ bi sve pokazao.

SUDIJA MEJ: Hvala. Izvolite, nastavite.

SUDIJA ROBINSON: Hoću samo da kažem da Tužilaštvo može da podnese još neke dokaze, ako želi, prilikom pobijanja dokaza u vezi sa ovim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: ... u izgledu oštećenja...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, prevodioci nisu čuli šta ste rekli. Ali ako ste rekli nešto o ovoj istoj temi, bolje da idemo na sledeću temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Mej, koristim materijale koje ste vi prezentirali, odnosno koje je prezentirala druga strana, to su ove fotografije. I smatram da je logično da pitam za objašnjenje očigledne razlike u oštećenju zadnjeg dela kamiona koji se vidi na fotografiji broj 2 i fotografiji broj 3. Vi smatrate da je svedok odgovorio na ta pitanja i ja imam sada sledeća pitanja: gospodine Radojkoviću, da li se na fotografiji broj 3 vidi, dakle vidi da ste vi već uklonili lanac, katanac i da je hladnjača praktično otvorena? Je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, fotografija 3 ne pokazuje to. Pokazuje lanac još uvek i katanac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde su, molim vas, lanac i katanac na fotografiji broj 3?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam da li imamo istu fotografiju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je ova fotografija.

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, evo u gornjem delu, na kraju belog. Evo, tu katanac i lanac. To je tanak lanac, tanji od mog malog prsta. Evo, vidite. Evo ga tu katanac. Na originalnim fotografijama bi se to, malo se bolje vidi, jer je katanac, baš ta zadnja strana, je bila okrenuta prema meni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro.

SUDIJA MEJ: Ako pogledate sledeću fotografiju, fotografiju broj 4, na njoj se to jasnije vidi da je to to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dorbo, a recite mi, molim vas, jeste li vi prvog dana otvorili pajserom kao što ja vidim iz vaše izjave, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne prvog. Prvog je primećena, 6. je izvučena i došla je na tu distancu da može da joj se priđe pozadi, da se otvori. 6. aprila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda ste otvorili?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam je otvorio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda ste nastavili da pravite fotografije, je li tako? Jeste vi rekli juče da ste napravili jedan deo fotografija. E sad mi dajte, molim vas, odgovor na jedno, čini mi se vrlo važno pitanje. Kako to kad ste otvorili hladnjaču, videli u njoj leševe, ovde u vašoj izjavi kaže se: "Moj posao je da ispitujem mesto zločina kako bi ustanovio šta se događa. Posao mi je da obezbedim potencijalne dokaze i pokrивam sve vrste zločina, od provala do ubistava. Obučeng sam za policijskog fotografa i to je bio deo mojih zaduženja". Dakle, vi ste kvalifikovani kriminalistički inspektor, fotograf i tako dalje. Otvorili ste vrata. Kako to da niste napravili ni jedan snimak leševa unutra?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, otvorio sam vrata. Vrata su dvokrilna i velika. Otvara se kompletan tovarni sanduk. Tu je bilo prisutno 30 ljudi koji su radili sa dizalicama. Bilo je prisutno puno meštana Tekije koji jesu udaljeni levo i desno tako, neko i u šumi, ali ja kad sam otvorio vrata i video šta je unutra, ja sam to momentalno zatvorio. Da li da fotografišem tad ili posle sat ili dva svejedno, leševi da pobegnu neće. Zbog toga nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, vi ste ovde juče kad ste rekli drugog dana da ste došli, pitao vas je, čini mi

se gospodin Kvon (Kwon), ali ne mogu da kažem tačno koje je to vreme bilo, vi ste rekli između 12.00 i 13.00 ili možda malo kasnije, znači između 12.00 i 13.00. Vrlo pogodno vreme za fotografisanje. Ako kažete da ste mogli posle jedan sat, zašto niste posle jedan sat napravili fotografije? Pretpostavljam, dakle, da ste mogli da napravite fotografije leševa koje kažete da ste našli tamo?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, mogao sam, ali sam morao i drugo. Morao je da dođe istražni sudija, tužilac kojima sam ja samo rekao šta je unutra. Sudija nije hteo ni da pogleda, nije njegova nadležnost, nadležnost je Okružnog suda. Ja sam otišao u policiju da svom načelniku, svom šefu prezentiram šta je nađeno u hladnjači i šta dalje da radimo. To je veliki posao, to nije posao za moje mogućnosti ili odeljenje policije gde ja radim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Radojkoviću, pošto ste vi obučeni kriminalistički inspektor, vi pretpostavljam dobro znate da se podaci moraju uzimati odmah sa lica mesta i da se scena odmah snima i što više dokaza prikuplja. Kako je moguće da niste napravili nijedan jedini snimak leševa?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Evo, objasniću, gospodine Miloševiću. Kad se Tomislav Milojković, predsednik Opštinskog suda u Kladovu, istražni sudija, oglasio da nije nadležan, o tome je morao da se obavesti okružni javni tužilac u Negotinu koji bi trebao da dođe sa istražnim sudijom Okružnog suda, kad se ponovo otvore, da sudija i tužilac to pogledaju i šta god da traže istražne sudije od mene da uradim, a verovatno bi to bilo normalno da se fotografiše, onda bih ja to uradio po nalogu istražnog sudije Okružnog suda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vi tvrdite da dok ne dođe istražni sudija, kriminalistički organi ne smeju da slikaju mesto na koje su izašli i na kome vrše ustanovljavanje činjenica? Pa nećete valjda, bez dozvole istražnog sudije ne smete da fotografišete mesto?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Po Zakonu o krivičnom postupku koji je tada bio na snazi, mogla je to policija da uradi. Sad koji je zakon na snazi, ne može ni to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vam govorim o propisima koje ste vi tada znali, a vi ste dugogodišnji inspektor. Nosili ste sa sobom fotoaparat, napravili slike hladnjače. Ovde su poenta ove cele priče leševi, a nigde nema leševa. Kako je to moguće, mislim kako je to moguće da vi ne napravite nijednu sliku leševa?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Nema, gospodine Miloševiću, slika leševa.

SUDIJA MEJ: On je odgovorio na to pitanje i to već dva puta. Prema tome, nema potrebe da ponavljate to pitanje još jednom. Osim toga, naravno postoje fotografije na kojoj je se vidi noga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, gospodine Mej. Ja zaista ne razumem. Juče ni vama nije bilo jasno dok nismo u unakrsnom ispitivanju sa Karleušom raščistili da ti leševi nisu ni ekshumirani, ni nađeni, niti da bilo ko zna gde se oni nalaze, jer je on došao da svedoči o hladnjači, a svedočio o iskopavanju leševa u Batajnici.

SUDIJA MEJ: Ako želite svedoku izreći tu tvrdnju, ukoliko je to deo vaše odbrane da u tom kamionu nije bilo nikakvih leševa, onda vi mu tu tvrdnju morate reći da bi svedok mogao na to odgovoriti. Ako je to vaša odbrana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja samo pokušavam da ustanovim kako je moguće da nadležni službenik policije koji dođe na lice mesta utvrdi, a tamo stoje leševi, između ostalog mu je dužnost da pravi fotografije, slika hladnjaču s profila, odpozadi, kabinu...

SUDIJA MEJ: To ste nam već rekli, gospodine Miloševiću. To ste nam već nekoliko puta rekli, svedok je na to već odgovorio i sada sud to treba razmotriti. Nema smisla da se to ponavlja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Mej. Da li je uobičajena praksa, gospodine Radojkoviću, da se kad se izađe na lice mesta odmah naprave fotografije onoga šta je zatečeno?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam to upravo uradio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Osim ove glavne stvari, leševa, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, gospodine Radojkoviću. A da li je vama išta poznato da ovi leševi koje ste vi tamo pronašli nisu nigde iskopani, pronađeni i tako dalje? Da li za to znate kao službenik policije?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, znam da nisu pronađeni još.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ste rekli u izlaganju juče, naići ćemo na to možda i malo kasnije, da je smrt tih osoba, pošto kažete da imate iskustva, što verujem da imate, nastupila dva, tri dana pre nego što ste ih vi pronašli je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, tako pretpostavljam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, ako je smrt nastupila dva, tri dana pre nego što ste vi pronašli njih u Dunavu, da li imate predstavu koliko su bili u Dunavu? Da li su bili jedan dan u Dunavu, dan i po, i tako dalje?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: O promenama koje su vidljive na koži prstiju, na rukama i na nogama nisu bili u vodi više od dan i po, dva. Dan i po najviše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hajde da kažemo dan i po, a ubijeni ukupno dva, tri dana pre nego što ste ih našli. Je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Moje mišljenje je tada takvo bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, znači kada od ta dva, tri dana odbijemo dan i po, onda su oni ubijeni pre nego što su pali u Dunav najviše dan i po. Je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Dva dana i tu samo dajem jedan uslov u mojoj proceni, da nisu bili zamrznuti u hladnjači.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je druga stvar. Sad mi recite, molim vas, ako je smrt nastupila dva, tri dana pred pronalaznje, da li je verovatno, to vas pitam kao stručnjaka kriminalističkog, ne kao bilo šta drugo, kad su za to vreme, znači u tom kratkom razdoblju od kad je nastupila smrt oni mogli da budu negde sahranjeni, pa ponovo iskopani, pa posle toga preneti hladnjačom i bačeni u Dunav? Da li je verovatno da su pre toga bili negde sahranjeni, pa iskopavani, pa bačeni u Dunav?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, mislim da nisu bili zakopavani nigde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorili ste da je kamion prevezen u Petrovo selo, a govorili ste o nekakvoj grobnici u Petrovom selu, a pročitao sam u informacijama koje sam juče citirao ovde kad je Karleuša unakrsno ispitivan, da te grobnice u Petrovom selu datiraju od 1945. godine, 1955. godine i tako dalje. Da li sam ja dobro razumeo, ako zaključujem da je hladnjača prazna odvežena u Petrovo selo? Zaključujem da je hladnjača prazna odvežena u Petrovo Selo?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, hladnjača je prazna transportovana vučnim vozom u Petrovo selo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi govorite i juče ste govorili da ste vi digli hladnjaču u vazduh privrednim eksplozivom, industrijskim eksplozivom, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovde je upotrebljen izraz koji kod nas niko ne upotrebljava, "eksploziv za proizvodnju". Da li ste ikada upotrebili izraz "eksploziv za proizvodnju"?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. I meni je malo neuobičajeno, nepoznat taj termin.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nepoznat termin, je li tako? I meni je nepoznat termin, kod nas se za eksploziv kaže "industrijski eksploziv", ili, kao što ste vi rekli, "privredni eksploziv", za razliku od vojnog. Onaj što se upotrebljava u rudnicima ili kamenolomima i tako dalje, ali ne postoji eksploziv za proizvodnju. Ja ovo kažem, gospodine Mej, zato što verujem da je ovo sastavljano na egleskom pa prevedeno na srpski, jer niko u Srbiji ne bi upotrebio izraz eksploziv za proizvodnju. A kao što vidite i čovek koji je citiran smatra da je to čudan izraz, eksploziv za proizvodnju. A on je izjavu, je li tako, gospodine Radojkoviću, dao na srpskom?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, razgovor je vođen na srpskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To sam predpostavio, ali želim da to samo utvrdim, jer u vezi sa ovim svedočenjima ovde i njihovom montažom, bez uvrede ne mislim na vas u vezi sa onim šta vi svedočite, ima mnogo čudnih stvari. Dobro, da nastavimo dalje. Pozvali ste ronioca, neću se na tome zadržavati, e sada ovo pitanje ovih fotografija, vi ste dali objašnjenje koje ste dali, ali sada mi objasnite, niste sačinili fotografije koje, sami ste rekli, uzimaju se odmah, na licu mesta, a da li ste sačinili depešu o onome šta ste utvrdili i prosledili nadležnom sekretarijatu, SUP-u Bor, odmah kada ste došli, što je takođe vaša dužnost?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: 5. aprila 1999. godine ja sam na licu mesta bio sa Nenadom Popovićem, kriminalističkim policajcem,

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je taj prvi dan kada ste došli?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Prvi dan. Da li je tada poslata neka depeša SUP-u Bor, ja je nisam slao, možda je on. 6., znači narednog dana kada je otvorena hladnjača, ja sam napisao lično depešu SUP-u Bor, potpisao je moj šef grupe Milan Stevanović,

depeša je bila baš zbog toga što je bio rat, što je bilo bombardovanje, što smo bili dislocirani, policijske stanice su bile dislocirane. Upravo zbog toga sam napisao zbog ozbiljnosti predmeta i toga šta je viđeno u hladnjači, tako jednu vrlo neprijatnu depešu SUP-u Bor, da bi oni to pročitali i onda i oni se zainteresovali za to, da kažu "a da, ovo je nešto ozbiljno", da bi se oni uključili u to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste tog dana sačinili neki zapisnik o uviđaju sa lica mesta?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste 5. aprila, kako ste sami naveli, već obavili jednu službenu radnju, istražnu radnju i utvrdili da se kamion nalazi u vodi, koje marke, koja oštećenja, je li postojala vaša obaveza da sačinite zapisnik o onome šta ste učinili tog prvog dana, zbog čega taj zapisnik nije sačinjen?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Meni nije poznato da li je to sačinjeno, to bi uradio operativac koji je bio sa mnom, Nenad Popović.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to nije vaša obaveza da napravite zapisnik za ono vreme dok operativac nije bio sa vama šta ste pronašli, šta ste konstatovali? Utvrdili ste kamion da je u vodi, koja mu je marka, oštećenja, pozvali ste ronioca, on vam je tu, znači sa roniocem ste obavili nekoliko radnji, je li tako? A vi niste pravili zapisnik?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zašto?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja kao kriminalistički tehničar ne sačinjavam zapisnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li izlazite vi na lice mesta bez kriminalističkog inspektora?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Što ste tu izašli bez kriminalističkog inspektora?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Zbog toga što je kamion bio na 30 metara u vodi od obale, što je to bilo popodne, što smo Žiku ronioca našli dosta kasno i otišli da vidimo šta je, da li je to uopšte kamion, možda je to bio samo neki sanduk, to se sa obale ne može videti. Dubina je tu oko 12 metara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste fotografisali kamion, osim onoga kada je bio u vodi, tek kada ste ga sa sva četiri točka izvukli napolje, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja mislim da u ovom setu fotografija nema, da imam i jednu fotografiju baš 5. kada sam stigao na lice mesta, kako se vidi samo taj deo mali iz vode, ali to upravo ima na tom negativu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovde nije taj negativ?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da nije tu, ova fotografija nije tu, jer meni se čini da imam jednu fotografiju, da na tom negativu postoji gde se vidi samo taj mali deo što možete videti na ovim fotografijama gde je sanduk, pa u gornjem uglu ima jedna tamna linija, to je linija od prljavštine vode, znači samo taj gornji deo se video. To je vrlo malo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada već govorite o toj liniji od prljavštine vode, vi ste juče o tome govorili, evo ona se vidi na ovoj prvoj fotografiji, a kako objašnjavate da te linije od prljavštine vode nema i na zadnjoj strani sanduka, pošto je ova karoserija kamiona trodimenzionalna, ne može samo na jednoj strani da bude crta od prljavštine, a na ovoj drugoj da je nema nikako. Ako je to to što vi objašnjavate. Tu gde se završava na jednoj strani, morala bi onda da se pokazuje i na drugoj strani?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, desna strana kamiona svakog kamiona uvek je čistija, bočne strane su u visini, uvek čistije od zadnje strane, pa čak i od prednje.

Bočne strane su na kamionima uglavnom čistije i onda na tome može lepo da se vidi ta crta potopa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da ne gubimo vreme na tome. Meni je nelogično, pa zato postavljam pitanje, verovatno zato što sam ja laik. Recite mi, molim vas, iz kamiona, kažete, vire dve ljudske noge i to niko nije primetio osim vas, je li tako?
SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja to nisam izjavio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je još to primetio?
SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Đorđević ronilac, on je to primetio pre mene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Osim vas i ronioca, o tome govorim?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Milošević, tamo je bilo nas 20, mi smo se trudili kako da sakrijemo to da ne vide baš svi, pa video sam ja, Nenad Popović, Momčilo Šujanović, sve moje kolege, videli su ljudi sa elektrane. Na jednoj fotografiji, ja ne znam da li imate, časni Sude, tu fotografiju u pozadini kamiona vide se ljudi, vidi se Žika, ronilac, vidi se još jedan čovek.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoću da vas pitam, pošto ste vi u onoj izjavi objašnjavali da niko nije video, da su sve udaljili, ja sam video ovde na fotografiji tačno upravo to šta vi kažete, ljude koji stoje pored kamiona, prema tome morali su oni to videti. Evo, to vam je ne znam koji broj fotografije, ali ovde se vide dva čoveka, najmanje dva, najmanje dva osim vas koji snimate. Je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, gospodine Miloševiću, ali ja to kada sam rekao da sam udaljio ljude da ne vide, da ne vide leševe, da ne vide leševe, da ne vide šta je u kamionu, pa nisam ih ja udaljio samo zbog toga. Realno bi bilo očekivati da je i taj kamion možda i miniran, a zašto da svi poginemo dok ja budem otvarao vrata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja shvatam tu vašu brigu da vam ljudi ne stradaju oko vas, mislim to je vrlo lepo od vas, to svakako niko ne dovodi u pitanje da ste se brinuli za ljude, ali ja sam shvatio iz onoga šta sada vi govorite, da ste vi svakako hteli to da sakrijete, koji je vama razlog bio da sakrijete to? Da li vi u svojoj praksi kada vršite uviđaj, da li je to neko pravilo da se sakrije ono šta se radi, osim, naravno, što policija obezbeđuje mesto da se ne bi ništa pomeralo diralo, što ste vi imali potrebu da sakrijete to?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Vrlo bi neprijatno bilo da izvlačimo kamion čije izvlačenje mora da traje dva dana najmanje, a da permanentno iz tog kamiona vire noge i ruke, to je vrlo neprijatno za te radnike hidroelektrane koji su ljudi, mašinci, inženjeri, rukovaoci dizalicama, kranovima, da, da on to radi oko toga i da mu stalno viri noga ili dve noge ili ruke. Drugo, neprijatno je za sve. Mislim da je sasvim normalno što smo to vratili unutra, zatvorili, pa onda nastavili da to izvlačimo. Nije tu nikakve zle namere bilo, nego čisto tako iz poštovanja prema tim ljudima. Pa kako će onaj da dođe da zakači sajlu da bi obuhvatio kamion, ali da pri tom pomeri jednu mrtvačku nogu, uh.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To razumem, ali to, na primer, nije odgovor na ono moje prethodno pitanje što niste fotografisali te leševe kada ste otvorili kamion, jer je to vaš posao, to nije sakrivanje, da ljudi ne bi bili psihički traumatizirani zbog toga, jer shvatam da ste ovo uradili da ih ne bi izložili traumama, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vaš je posao da napravite fotografije, vi ste plaćeni da budete izloženi tim traumama da...

SUDIJA MEJ: Kroz to smo već prošli, pogotovo kada je reč o fotografijama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi kako ste kao očevidac i iskusni kriminalistički tehničar procenili da je nastalo to ošte-

ćenje na kamionu oko koga nismo mogli da se sporazumemo? Je li to isto koje je na jednoj slici i na drugoj i tako dalje?

SUDIJA MEJ: Pa i kroz to smo već prošli. Osim ukoliko nemate neka nova pitanja, nećemo više da se vraćamo na tu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažete da ste to oštećenje zatvorili šrafovim, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da sam šrafovim koje mi je baš Živadine Đorđević dao iz njegovih, iz njegove torbe ili kola.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ste dugo držali vrata otvorena?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Tri, četiri sekunde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, sve vaše opažanje je bilo za te tri, četiri sekunde dok ste držali otvorena vrata, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Popeo sam se gore na tovarni sanduk i pogledao unutra. Mislim da čak ni vrata nisu širom otvorena, desno krilo je otvoreno tako kako bih ja mogao da uđem unutra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste već tog dana, 6., dakle to je drugi dan. Tada je sa vama, koliko sam razumeo, bio i kriminalistički inspektor drugog dana.

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, od ujutru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste onda on i vi sačinili zapisnik o tome šta ste našli?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Samo je depeša poslata SUP-u u Bor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, tada je bilo poznato vama, dakle znali ste šta se u kamionu nalazi, otvorili ste vrata, videli, vi, kriminalistički inspektor, ali nikakav zapisnik niste napravili?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da mi odgovorite zašto to niste uradili?

SUDIJA MEJ: Već je objasnio. To nije bio njegov posao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, gospodine Mej, možda niste primetili, pitao sam ga da li je tada sa njim bio kriminalistički inspektor za koga kaže da je to njegov posao, pa pitam da li su njih dvojica tada napravili, on kaže da nisu?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Mogu da odgovorim na to pitanje.

SUDIJA MEJ: U redu, izvolite.

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Sa mnom je bio kriminalistički policajac Nenad Popović. To smo videli i vratili se u policijsku stanicu i prezentirali načelniku SUP-a i šefu odseka šta smo našli i šta je u pitanju u toj hladnjači. Zapisnik u praksi nismo nikada ni pravili na licu mesta. Nemamo ni tih sredstava da bismo to mogli na licu mesta da radimo. Zapisnik o nađenoj situaciji ili situaciji na licu mesta može da se napiše i posle jednog dana i posle dva dana i posle tri dana, ali ovo sve bi prešlo u nadležnost Okružnog suda u Negotinu i istražni sudija je taj koji sačinjava zapisnik o uviđaju. Mi bismo mogli samo da napišemo neku službenu belešku koju bismo prezentirali istražnom sudiji, s obzirom da je Negotin 60 kilometara od Kladova udaljen. Nije napisano ništa osim depeše koju sam ja napisao, moj rukovodilac potpisao i poslali SUP-u u Bor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali vi govorite u toj vašoj izjavi da vam je taj vaš u Kladovu, šef, rekao da to mora da se prikrije. Jeste li ga pitali zašto?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Uveče na jednom malom sastanku tu, lokalne policije, znači gde smo bili Nenad Popović,

Milan Stevanović, Vukašin Sperlić, načelnik, možda je još neko bio, nije to bio cilj da se prikrije, nego je bio, išli smo na tu soluciju da taj natpis na kamionu što je bilo sa bočnih strana, što je pisalo "PIK-Progres, klanica Prizren", da to nekako prikrijemo, da ne bi izazvalo mnogo pažnju, prvo radnika koji učestvuju u izvlačenju tog objekta iz Dunava, drugo da nas eventualno ne bi posmatrali Rumuni sa njihovih vojnih brodova koji su tu u jednom zalivu prema Oršavi. To je udaljeno od nas jedan kilometar, oni su lako mogli to da primete. Avioni NATO alijanse su svuda kružili pa šta znam, mogli su oni da pomisle svašta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda o tome ste govorili juče svakako i neću na tome da vas zadržavam. Sutradan, 7. aprila vi ste, kako izjavljujete u onom izjavi što je radna grupa napravila, ponovo otišli na lice mesta i primetili na putu pun kamion mrtvačkih sanduka i jedno pogrebno vozilo, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, video sam na putu da je došao iz Kladova jedan kamion sa mrtvačkim sanducima i jedno pogrebno vozilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisam uhvatio vezu između toga, pa vas zato pitam, jer vi dalje govorite o tome da su ti leševi negde odneti. Nisu odneti u mrtvačkim sanducima, koliko sam razumeo?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se desilo sa tim sanducima? O čemu se tu radi? Jednostavno ne mogu da povežem taj deo vaše izjave sa onim drugim delom u kome govorite da su odveženi nekim kamionom.

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Jasno mi je to šta pitate. Iz Kladova je upućen jedan kamion komunalnog preduzeća sa nekom količinom sanduka. Tačno ne znam ni ja koliko i bila su jedna pogrebna kola. Ja sam to video i odmah sam znao da to ne može tako da se uradi, a to je već bilo negde oko 11.00, 12.00. Onda sam ja znao da to, u stvari, SUP Bor o tome ne zna ništa.

Ja sam pitao: "Pa šta ćemo mi sa tim sanducima?" Prvo, celo Kladovo i Negotin ne verujem da može da skupi 80 sanduka mrtvačkih za jedan dan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako 180, ne razumem?
SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: 80. Onda se taj kamion vratio nazad sa tim sanducima, jer mi nismo imali ni radio vezu sa lica mesta sa policijom u Kladovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, shvatam. Vi ste vratili taj kamion nazad, smatrali ste da to nije način da se to reši, jesam li vas dobro razumeo?
SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Četiri, pet sanduka mrtvačkih ne mogu da reše ovu situaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda ovde kaže u ovoj belešci, ja ne znam šta je vaša, a šta je ovoga... A šta je ove... Evo, molim vas, "Boško", pretpostavljam da ste to vi, je li tako, na četvrtoj strani ove zabeleške službene?
SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kaže: "Boško raspolaže informacijom da su određenog dana oko 22.00 do 22.30 ljudi koji su se vraćali sa straža krećući se putem prema Tekiji iza drugog tunela kod Golubinja Kazan primetili dva džipa i ljude uniformisane u maskirnim odelima. Kada su naišli pored njih, ljudi u maskirnom su poskakali u šanac kako bi se sakrili. Primetili su da su ljudi u uniformama gledali u pravcu Dunava, najverovatnije u hladnjaču koja je plutala. Prema ovome, hladnjača je najverovatnije bačena pre drugog tunela u pravcu prema Kladovu". Da li možete to da mi objasnite?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, u svojoj izjavi koju sam dao istražiteljima Haškog tribunala ja sam naveo i tražio da tu službenu belešku koja je i kod vas i kod Suda i sudija u potpunosti podržavam do tog dela, jer je to upravo ono šta sam ja radio svojim rukama i video svojim očima. Taj drugi

deo sam se ogradio i rekao da ja nisam dao Tribunalu i ne bih nikad dao Tribunalu nego sam dao radnoj grupi i svojim kolegama. I da se to može koristiti samo za dalju istragu u policiji, a ne u Tribunalu. I o tome me ovde u Tribunalu niko nije ni pitao, jer nema ni potrebe. To su priče...

SUDIJA MEJ: Gospodine Radojkoviću, vama se sada postavlja pitanje u vezi sa tim i na jedan je drugi način ta informacija pred nama. Možete li da nam pomognete oko toga, u vezi sa informacijama koje ste imali o tome kako je kamion mogao da dođe u vodu.

SVEDOK RADOJKOVIĆ: Da, časni Sude, sve šta piše u toj izjavi, to sam ja sve čuo, ali to ništa nije provereno. Nije moje da proveravam, nego samo što saznam da obavestim drugove ko će to da uradi.

SUDIJA MEJ: Ne, naravno da mi to razumemo da nije na vama da to proverite, ali to je ono šta ste vi čuli, je li tako, to šta se nalazi u toj službenoj belešci.

SVEDOK RADOJKOVIĆ: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Radojkoviću, ja vas pitam o ovome da vama bude jasno, zato što sam ja to dobio, ne od vas i ne od radne grupe, nego od ovog lažnog Tužilaštva i oni to zloupotrebljavaju i ja hoću da sa vama rasčistim šta je u tome istina, a šta nije, jer meni je neverovatno da se, na primer, neko vraća sa sahrane u 22.00, molim vas. Ko se sahranjuje noću kod nas? Odakle vama ta informacija? Kaže: "Boško raspolaže informacijom". To ste vi čuli od nekoga da je neko nekoga izdao, to vi niste videli, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja zbog toga kažem da taj deo ne bih dao Tribunalu. Ja ne znam ni kako je to došlo do Tribunala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ali, molim vas, meni je bitno. Vi to niste videli. Dakle, vi ste to ispričali "rekla-kazala" ovima u SUP-u šta ste od nekoga čuli?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Upravo tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E pa, molim samo da to raščistimo. Pogledajte, molim vas, još jedan primer, još jedan primer na istoj strani iste beleške.

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Pročitao sam i sve mi je poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo ću da vam pročitam: "Petrović Živojin, radnik na obezbeđenju u fabrici 'Litas'..."

SUDIJA MEJ: Moram da vas ovde zaustavim. Prebrzi ste za prevodioce. Ako ćete da čitate, imajte na umu da čitate polako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, čitam polako, gospodine Mej. Na strani 5 ove takozvane službene beleške, fantomske, koju niko nije potpisao i u kojoj svašta piše... Pazite, "Petrović Živojin, radnik na obezbeđenju video..." nešto, nije bitno šta, "Živojin radio u smeni do 16.00, preneo Ljubi Maksimoviću, vozaču koji živi u Tekiji, a ova saznanja Ljuba Maksimović preneo Bošku Radojkoviću". Molim vas, ovo nije ni iz treće ruke, ni iz druge ruke, a kamoli iz prve ruke. Petrović Živojin, portir video nešto što je preneo vozaču Ljubi Maksimoviću, ovaj je preneo nekom trećem, a ovaj preneo Radojkoviću. A da li je to ozbiljno, pitam vas, gospodine Radojkoviću, da li se ovakve tvrdnje zasnivaju na "rekla-kazala"?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja sam kolegama u MUP-u rekao stvarno ono šta sam čuo, a stvarno mislim da je nekorektno što je to sada ovde u Tribunalu. To su neproverene činjenice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je l' vi znate ko je ovo dao ovde?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije mi poznato. Ja sam to video prvi put kod istražitelja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to je dao vaš ministar unutrašnjih poslova Dušan Mihajlović, evo ove sve "rekla-kazala" što ovde piše. To sigurno im nisam dao ja, a, kao što vidim, ni vi?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo je samo greška, nije važno što piše Gornji Milanovac, to se vidi da je pisao neko ko ne živi u tom kraju, jer, prvo, u tom kraju niko i ne kaže ni Donji Milanovac, nego Milanovac, a za Gornji pola i ne zna da postoji. Je li tako ili nije?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da i ja sam tu grešku primetio, ali to nije moj izraz.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije vaš izraz, ja samo ukazujem na stvari koje su mi potpuno jasne, imajući u vidu da dobro poznajem taj deo, kao i celu Srbiju, ali taj deo posebno, da se to tako tamo ne može reći. I da to ne može biti vaša izjava, pošto ste vi odande. Pazite, molim vas: "Kruže priče da su pre ovog slučaja", to je sve vezano, molim vas službena beleška u razgovoru sa Radojkovićem Boškom, znači ni sa kim drugim nego sa Boškom Radojkovićem, "kruže priče" i tako dalje. E sad, molim vas, ne znam da li ću moći odmah ovde da nađem, vi ste obavestili, sada ću da nađem, obavestili ste vašeg načelnika, evo... To je na četvrtoj strani: "Ja sam ga upoznao da ima oko 30 leševa". Dakle, vi kad ste upoznavali vašeg načelnika, pretpostavljam da ste ga upoznali sa vašom procenom koliko ima leševa. Rekli ste ima oko 30 leševa. Kako se kasnije pokazalo da ima još 50 ili 53 ili 56 i tako dalje? Da li možete da nešto objasnite o čemu se tu radi?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, pokušaću. Kad sam otvorio vrata, leševi su bili do samih vrata, a onda je bila sve tako jedna veća, veća gomila prema sredini tovarnog sanduka, pa onda tamo u dubinu, tamo na kraju manja. Ja kad sam pogledao, video sam samo jednu gomilu leševa. Normalno, posle ako uslovno

kažem kao neki manji plast, ja nisam bio siguran da li su leševi baš dole do dna hladnjače, ali ovako površinski koliko sam uspeo u tih par sekundi da...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da ne gubimo vreme. Vi ste tada procenjivali da ih ima 30 i tako izvestili svog načelnika, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da budem iskren, ja sam procenio da ih ima i više, ali nisam baš smeo da napišem u toj depeši.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Mnogo me interesuje jedan navod. Kaže: "Bili su prisutni rezervisti DB". Nikad nisam čuo da DB ima rezerviste. Jeste mogli vi da izjavite takvu budalaštinu da su bili prisutni rezervisti DB?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja to nisam izjavio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Piše u vašoj izjavi. I ko zna šta bi još odgovarali drugi čije se izjave ovde prilažu kao dokazni predmeti kad vi, evo...

SUDIJA MEJ: Pitanje, gospodine Miloševiću. Postavite pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo sada ću, gospodine Mej. Molim vas, a jeste li vi izjavili da su iste noći u 2.15, četvorica ljudi u maskiranim odelima došli sa džipovima u Đerdap? Jeste li vi to izjavili?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam to izjavio da sam čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ste čuli?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, da sam čuo. Upravo tako piše. Ceo taj drugi deo izjave o kog sam se ja ogradio kod istražitelja Haškog tribunala. Ja sam upravo rekao da je to samo priča, "rekla-kazala".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A njih je video carinik, pa je carinik rekao svom prijatelju, a taj prijatelj ispričao vama?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda ste to stavili u službenu belešku?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, gospodine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vi mislite, gospodine Radojkoviću, da kad neko čuje neku glasinu, možda ona može da bude tačna, a da li onda policija pokušava da utvrdi materijalne činjenice ili istražni sudija materijalne činjenice u vezi sa tom glasinom ili samo to sve složi i prihvati kao zdravo za gotovo?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja kao policajac obavezan sam sve što saznam i čujem od nekog građanina, bilo da se radi o krivičnom delu, o drugom događaju, o tome sam obavezan da obavestim svoju službu. Ako to ne obavestim, onda snosim barem neku disciplinsku odgovornost, ali nikako nisam obavezan da postupam po tome, jer to mogu različite službe da rade, pa će takve informacije i onaj koji je zainteresovan i neka druga služba sigurno proveriti. Da li je proverila ili nije, ja to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, razumem. To šta kažete podudara se s onim šta sam malopre tvrdio. Jeste li za ono kratko vreme, što kažete da ste držali vrata otvorena i videli gomilu leševa, mogli da zaključite bilo šta? Na primer, ko su ti ljudi, odakle potiču, kako su ubijeni, kad su ubijeni, bilo šta drugo osim ovoga šta ste ocenili da nisu stariji od dva, tri dana i tako dalje...

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: U pogledu toga ja sam samo mogao da zapazim spoljašnje povrede koje su imali. Znači one koje su ovako vidljive golim okom, mogao sam da zapazim kako su bili obučeni, ali odakle su ti ljudi, to ni po čemu nije moglo da se zaključa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li ste vi bili upo-

znati da je general Đorđević naredio da se izvrši obdukcija, pa je nije bilo moguće izvršiti zbog nekih razloga, da nema uslova u Kladovu ili šta?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ja sam sve vreme tog postupka bio pored Dunava i bio dole pored obale, a ti koji su razgovarali s nekim i koji su koristili telefone, oni su bili od mene jedno dva kilometra na graničnom prelazu u Tekiji, tako da ja nisam oko toga ništa čuo. Normalno, mogao sam lako da pretpostavim da se eventualno ti leševi transportuju negde u Beograd ili se negde tamo negde izvršila ekshumacija, obdukcija u stvari da bi se uradila, jer mi ovde stvarno nismo imali ni ljudi, ni sredstava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odakle uopšte ideja o Kurdima, ko je lansirao tu ideju o Kurdima?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Pošto je to izazvalo veliku pažnju u Tekiji i u Kladovu i o tome je počelo mnogo da se priča, to je pored samog puta Kladovo - Beograd, ljudi idu na posao, mnogi su videli i onda je bilo "kako to, šta da radimo sa tim". Onda je tako neko hteo da izmisli neku priču, da kažemo da su to bili eventualno neki Kurdi ili neki azilanti koji su bežali iz Jugoslavije zbog rata, zbog bombardovanja bežali su prema Rumuniji (Romania), jer je neposredno pre toga baš takav slučaj bio kod Golupca, istinit, tako sa Kurdima sa azilantima, pa smo hteli i ovo da tako da "prikačimo", da ne bi to mnogo izazvalo pažnju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da "prikačite" očigledno i ja uopšte tu vas ne dovodim u pitanju. Ja sam juče kad je svedočio Karleuša izneo ovde podatke, zvanične, Državne bezbednosti, a i belešku Javnog tužioca, opštinskog, u vezi sa kriminalnom grupom koju predvodi brat ovog vlasnika, ovog lista "Krimi-revije" i u kojoj se nalaze i neki pripadnici policije. Da li vi išta znate o toj lokalnoj kriminalnoj grupi, koja je, samo da dodam, ne samo švercovala cigarete, oružje i drugo, već i prebacivanje ljudi preko Dunava i za to naplaćivale 500 maraka po glavi? Je li vam to poznato?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Meni je poznato da azilanata i prebacivanja ljudi ima, ali ko to radi, nije mi poznato. Gospodin Vitomirović je u Zaječaru. Ipak je to dosta daleko, mi smo funkcionalno vezani za Bor, za borski okrug, tako da ipak manje imamo komunikacija sa Zaječarom. Nije mi to poznato da ta lica učestvuju u tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije vam poznato to iz sela Šipikovo prema Vidinu i tako dalje... Vi nazivate to prebacivanje azilanata, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ne znam kako bih okarakterisao. Iz Avganistana (Afghanistan), iz Irana (Iran), iz Nigerije (Nigeria), ja sam se sa tim ljudima sreo, da li su to azilanti ili emigranti, svejedno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, nije bitno kako ćemo ih nazvati. Rekli ste iz Sudana (Sudan), Avganistana, Nigerije i tako dalje, nije bitno. Ko organizuje taj posao?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Stvarno mi to nije poznato. A drugo, to za to Šipikovo sam samo čuo. Znam da je to negde prema bugarskoj granici. Opština Kladovo se graniči samo sa Rumunijom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, Kladovo je na granici koju čini Dunav, prema Rumuniji i ja da ne izlazim iz vašeg atara, ali to je jasno. A da li vam se čini, gospodine Radojkoviću, s obzirom da i sami znate ne samo za taj zaječarski, nego da i u vašem delu taj šverc ljudi iz tih raznih zemalja koje ste naveli, da li baš svaka prljavština koju nekakva takva banda napravi treba da se uvede na račun rata na Kosovu i na račun policije koja je branila zemlju? Da li baš svaka prljavština mora na njen račun da se napiše?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja nisam izjavio da znam ko je posrednik u švercu tih azilanata. Ja sam izneo konstataciju da mi je poznato da tih azilanata ima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Radojkoviću, ja ne tražim to od vas ovde i ovo nije nikakvo saslušanje o tome ko je to. Mislim, vama je poznato da je to pojava koja postoji na tom delu državne granice i koja nije nikakva retkost na tom delu državne granice?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, poznato mi je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, pošto ste rekli da ste tek po drugi put pozvali članove radne grupe da dopunite izjavu da je u hladnjači bilo 86 tela i da su sva imala povrede glave nanete raznim predmetima, a da samo jedno telo, neki dečak od 18 do 20 godina, jer juče ste rekli od 17 do 20 godina, nije bitno, znači mladić imao prostrelnu ranu. Znači niko nije bio ubijen vatrenim oružjem, svi su stradali na neki drugi način. E sad, za ovakvu tvrdnju moje pitanje glasi: u pogledu 86 tela, osim toga da se vidi da li ima rana na ljudima, naravno, to može da vidi i laik da li ima neko prostrelnu ranu, ali za ovakvu tvrdnju od čega je smrt nastupila pretpostavljam da ćete se složiti da treba da podrazumeva detaljan pregled tih tela, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Moja tvrdnja juče nije bila tako kako je vi sad prezentirate. Ja sam juče izjavio da je taj mladić od 17, 18, 20 godina imao prostrelnu ranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To ne dovodim u pitanje da ste to izjavili.

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ali ja sam tad rekao da sam ja samo njega video i za njega tvrdim da zato što je bio go i lepo se rana videla, a drugi su bili obučeni. Ja ih nisam gledao niti sam to mogao tako u tom prevlačenju. Ja tvrdim samo za njega da sam njega video da ima prostrelnu ranu, za drugog nikoga rane od oružja nisam video, ali ja ne tvrdim da ih nema, ja tvrdim samo ono šta sam video. Znači, video sam prostrelnu ranu kod njega.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li sam ja to negde pročitao ili se meni učinilo, da opet ne uzmem da tražim po ovoj

belešci, da ste vi, u stvari, rekli da su oni uglavnom stradali od nekih predmeta kojima su udareni?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to sam izjavio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, osim otvaranja vrata, sanduka hladnjače i učestvovanja u tom prenošenju tela, vi objektivno niste imali nikakav drugi kontakt s tim telima, niste obavili nikakav pregled?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Slažem se sa tom konstatacijom, gospodine Miloševiću. I juče sam i sad mogu da kažem ono šta sam video, šta sam video očima. Za uočavanje nekih povreda ne treba nikakav pregled. Dovoljno je ovako jedan pogled, ja mogu reći video sam u redovnom poslu ubistvo izvršeno sekikom, video sam ubistvo da je leš iskasapljen, video sam zaklane ljude u krivičnim delima ubistva nevezano sa ovim slučajevima. Sreo sam se sa nasilnom smrću tako jedne široke lepeze, znam kakve povrede od čega nastaju. Mogu da pretpostavim. Tako da i ovo šta sam video u hladnjači mogao sam da kažem "e, evo bi moglo da nastane od toga". Moja izjava koju sam dao radnoj grupi ministarstva u opisu tih leševa, imala je samo jedan cilj: kad oni budu došli do tih leševa da ih iskopaju, pošto su ona verovatno negde zakopana, da bi na osnovu tih povreda, na osnovu odeće mogli da kažu "e da, to su ta tela koja su izvađena iz hladnjače". Ja sam njima rekao da su tamo u tom kamionu i moje čizme koje sam bacio posle završetka, da su tamo nosila takva i takva, da su rukavice crvene boje koje sam ja imao na rukama, eto upravo da bi to bio neki trag prepoznavanja i moj taj opis tih leševa dat radnoj grupi MUP-a je samo taj cilj imao. Kako je sve to došlo ovde, u Tribunal, ja ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to nije ni pitanje ovde. A da li ste kao iskusan policajac prilikom prenošenja tela sa hladnjače na druge kamione, pokušali nekim proverom sadržine, garderobe, da ustanovite identitet bar nekoga od tih lica?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Jesam, kod nekoliko muškaraca sam tako, kad mi je vreme dozvolilo, zavukao ruku,

prste u džep od sakoa ili u džep gde sam šta mogao na toj brzini, ali nisam našao ništa. Kod jedne devojčice, leš devojčice koje sam rekao da je tu negde sedam, osam godina, ona je imala jedan ranac, jednu torbicu. Sa mnom je bio kolega Nenad Popović, bio je Momčilo Šujanović, zajedno smo tu devojčicu gledali i otvorio sam tu torbu. Imala je unutra, nas dvojica smo zajedno otvorili, imala je unutra jednu svesku UNICEF-a (United Nations Children's Fund), sveska A4 formata. Bile su u torbi neke olovke, drvene u boji i jedna mala lutkica. U svesci je bila nacrtana samo neka mala kućica i cvetić, nije bilo nikakvog ni imena ni nešto. Upravo smo zato otvorili da bismo otprilike videli ko je to. Nika-kva dokumenata u hladnjači kod leševa nisu pronađeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pa ja mislim da je o ovoj fantomskoj hladnjači dovoljno...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, imate još četiri minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala vam, gospodine Mej, ja mislim da nema potrebe da ispitujem ovog svedoka o svim ovim delovima njegove izjave za koju i sam kaže da ih ne smatra činjenicama nego glasinama. A njih je, kao što vidite, priličan broj. Još samo da vas pitam, vi ste zapalili hladnjaču?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A posle toga ste je minirali?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To ste uradili na svoju inicijativu, koliko sam shvatio, ili na nečiju inicijativu?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, na zahtev načelnika SUP-a Bor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vaša inicijativa je znači bila samo ona priča o Kurdima, ovo ostalo ništa nije vaša inicijativa?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Nije ni to bila moja inicijativa. To je opet bio neki razgovor, kako to sad malo da pustimo priču u gradu šta je bilo. Zato nas je bilo pet, šest i onda tako je neko rekao "hajde reći ćemo da su to bili neki Kurdi", nešto u tom smislu. Mislim da uopšte, ovaj, ako treba da kažem... Dobro, evo, ja sam to predložio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To nije bitno, a da li znate, pošto smo raspravili o ovoj grupi i o tom tekstu Vitomirovića, da kao i ovaj Ilija Matić, bivši šef Državne bezbednosti, čuli ste za njega, je li tako?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da su obojica članovi ove stranke Nove demokratije, čiji je predsednik Dušan Mihajlović?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: To mi nije poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate taj podatak?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da su obojica članovi te kriminalne grupe koje sam juče pomenuo?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: To mi nije poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nemam više pitanja, gospodine Mej

SUDIJA MEJ: Gospodine Kej (Kay)?

PRIJATELJ SUDA KEJ: Nemam pitanja, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Nemate pitanja, gospodine Kej. Gospodine Rajnefeld (Ryneveld), sad je vreme za pauzu.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, ja ću da imam tek nekoliko pitanja. Da li želite da to učinim pre ili posle pauze? Imam četiri kratke ograničene teme o kojima treba dodatno ispitivati.

SUDIJA MEJ: Pa, možda ćete to moći da uradite pre pauze, ako budete brzi.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Prvo, gospodine, fotografije koje ste gledali, molim svedoku da se pokažu fotografije 2 i 3. Prvo, vi kao profesionalni fotograf, recite da li se slažete da se na fotografijama mogu videti različite stvari, u zavisnosti od toga iz koga je ugla fotografija snimljena?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da i koliko se kamion približava obali. Što se kamion više približava obali, otpor vode se povećava zato što kamion onda ulazi u pliće i vuče se sve brže i onda pritisak vode gura zadnju stranu prema unutra. Oštećenja na vratima su nastala delovanjem sile iznutra napolje i, prema tome i ti tragovi delovanja sile su izraženi izbacivanjem određenog dela vrata vani. Kad se kamion izvlači, pritisak vode je unutra u kamion i onda normalno da se ti delovi koji su od iverice, vrlo lakog materijala, oni se postepeno vraćaju. Neznatno se vraćaju prema svom ležištu prvobitnom, prirodnom ležištu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Još jedno pitanje o toj rupi, o tom procepu. Na fotografiji broj 2, vi dok je slikate stojite s desne strane vozila, tako da taj komad drveta ili šta je to već, što je pričvršćeno s desne strane je okrenuto prema unutra, da li je to tačno? I to se sad tu ne može videti. Vidite li o čemu govorim? Fotografija broj 2. Samo da vidim da li imate tu istu fotografiju na ekranu, da. Znači, vi ste stajali sa desne strane vozila i bili ste okrenuti prema levo. Prema tome, ono šta se vidi na fotografiji broj 3, taj komad drveta ili nešto bi trebalo da bude u smeru dalje od kamere. Vidite li, govorim o ovom komadu koji se nalazi odmah sa desne strane sanduka. Odmah do desne strane i onda je on savijen prema unutra. Da li je to tačno?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Fotografija broj 2. Ona prikazuje hladnjaču u onakvom obliku kako se izvlači iz Dunava,

znači nikakvi radovi na zadnjoj strani hladnjače nisu urađeni. To je izvorna fotografija.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Dobro. Na fotografiji broj 3 vi stojite na drugom mestu i fotografija je snimljena iz različitog ugla. Vi sada stojite sa leve strane, dakle s druge strane u odnosu na ranije, da li je to tačno. Znači, hladnjaču smo gledali iz dva različita ugla?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEVELD: Dobro, idemo dalje.

SUDIJA MEJ: Gospodine Rajnefeld, možda bi ipak bilo bolje da sada napravimo pauzu.

TUŽILAC RAJNEVELD: Da, ja još imam nekoliko pitanja.

SUDIJA MEJ: U redu, onda bolje da imate više vremena za to. Međutim, mi imamo jednu stvar sa kojom moramo da se pozabavimo pre pauze, a to su naše pripreme za sutrašnji program. Znači, imaćemo predraspravnu konferenciju za Bosnu i Hrvatsku. Isto tako imaćemo i sednicu iza zatvorenih vrata. Prema tome, predlažem da u 9.00 sutra držimo predraspravnu konferenciju, da nakon toga održimo sednicu iza zatvorenih vrata i da, kad se to završi, nastavimo sa izvođenjem dokaza.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala. Ja sam razmišljao o tome koji redosled svedoka bi bio najprikladniji, imajući u vidu da imamo dva svedoka o bazi zločina i K-34. Oni su ovde i spremni da svedoče ove nedelje, jer jedan od dvojice svedoka o bazi zločina možda će u međuvremenu da bude uveden kroz 92bis. Međutim, u svakom slučaju, budući da se on bavi konkretnim pitanjima koja proizlaze iz iskaza jednog svedoka, njegov će iskaz da bude kratak. Radi se, zapravo, o dve, tri stvari o tom razgovoru koji je čuo. Prema tome, ja bih želeo sledećeg da uzmem, jer će oni sigurno da budu gotovi na toj jednoj sednici, a onda idemo na K-34.

Moja procena je da će glavno ispitivanje K-34 da traje jednu do dve sednice, znači da ćemo da radimo još i sutra, tako da ćemo onda sutra i taj dokaz da dostavimo za unakrsno ispitivanje i ako sve bude u redu, onda ćemo na kraju nedelje moći da uzmemo još jednog svedoka o bazi zločina.

SUDIJA MEJ: U redu, saslušaćemo Isufa Jeminija (Isuf Jemini). Upravo smo dobili dokumente za njega, a onda ćemo o njemu da donesemo odluku. Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Na spisku sada ne ide nikakav Jemini, nego ide Musa Krasnići (Musa Krasniqi). I meni je juče rečeno da ide K-34 i Krasnići Musa, a ne Jemini.

SUDIJA MEJ: Kad je reč o gospodinu Jeminiju, radi se o vrlo ograničenoj temi o kojoj će da se ispituje. Moramo da počnemo sa K-34. Razmotrićemo to. Sada idemo na pauzu od 20 minuta. Molim vas, gospodine Radojkoviću, da se vratite za 20 minuta.

(pauza)

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine Radojkoviću, za vreme pauze pronašao sam originalnu fotografiju tako da sada ne moramo da gledamo kopije. Pogledajte, molim vas, tu originalnu fotografiju broj 3 u našem nizu i recite nam da li je to jasna fotografija. Da, ali čini mi se kad se gleda na grafoskopu da nema mnogo razlike. Recite da li je to originalna fotografija?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Originalna fotografija, jasno se vidi. Jasno se vidi noga, jasno se vidi drugo stopalo, sad se malo manje vidi ruka. Ja znam gde je ta ruka i primećujem je ovde zato što sam je lično video na licu mesta. Možda je vama malo teže da to primetite, ali, evo, tu je. Tu je ruka, tu je noga, evo je druga noga.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Časni Sude, ja sam ovu fotografiju pokazao prijateljima suda, a putem sekretara i gospodinu

Miloševiću. Pitam se da li sada sudski poslužitelj fotografiju može da pokaže i vama dok ja postavljam pitanja. Gospodine, želeo bih da mi bude sasvim jasno šta vi kažete. Ova je fotografija, znači, snimljena nakon što je kamion izvučen nešto dalje iz reke i nalazio se više napolju nego onda kada su snimljene fotografije 1 i 2, znači bliže obali?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ova je fotografija napravljena kada je kamion zadnjim točkovima ili barem zadnjim delom dospao do šljunkovite obale gde je moglo lepo da se priđe. Ja sam tad napravio ovaj snimak. Posle toga je verovatno usledilo to zatvaranje.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da. A sada želim da vam postavim neka specifična pitanja. Kad je kamion bio pod vodom, da li se sanduk kamiona u kom su bili leševi napunio vodom? Da li su u sanduku bili leševi u vodi?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Dok ste izvlačili kamion iz vode, da li je iz kamiona izlazila voda?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da i to je pravilo poteškoću pri izvlačenju, što je tovarni sanduk bio pun vode i onda postepeno voda je polako izlazila iz njega. To mu je povećavalo težinu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da. I dok je voda izlazila iz tovarnog sanduka kroz rupu na zadnjem delu, da li možete da objasnite kako to da se sada vide leševi i da se čini da je rupa zatvorena? Da li je to rezultat vode koja je izlazila iz sanduka prilikom izvlačenja kamiona?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Rupa, oštećenje tih vrata je moralo da nastane ranije. Voda je u sanduk mogla da uđe i drugim kanalima i kroz taj otvor, ali prilikom izvlačenja voda izlazi, pa kad se oslobodi do nekog nivoa, onda sajla povlači kamion unazad i onda taj pritisak vode vraća nazad te delove od vrata koji su vrlo lagani i ne normalno sasvim na pravom mestu, ali ih približava.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li to u izvesnoj meri objašnjava zašto šteta na vratima izgleda različito na fotografiji 2 i na fotografiji 3?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Hvala. Gospodine, vi ste dosta opširno unakrsno ispitivani o službenim beleškama radne grupe MUP-a. Vi niste pripremili taj dokument, zar ne? Niste napisali tu belešku?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ona je... Ja to nisam pisao.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vi ste samo dali informacije koje su sadržane u toj službenoj belešci, zar ne?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, usmeno sam prezentirao.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vi ste nedavno imali priliku da pročitate te službene beleške, zar ne?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, kad sam ih video kod istražitelja Haškog tribunala.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Kad ste pročitali te beleške, na ćirilici, to je tabulator 8, časni Sude, da li ste vi potvrdili da je ono šta ste rekli radnoj grupi sadržano u toj belešci? Drugim rečima, da li je informacija o belešci tačna?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam istražitelju Haškog tribunala koji mi je službenu belešku pokazao, pročitao sam i priznao sam je za svoju i rekao "da, to je to". Isto sam se u toj izjavi ogradio samo u drugom delu, drugi deo te izjave sam rekao da to ne bi bilo za Tribunal, da je to dato kolegama radi njihovog daljeg operativnog rada.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Znači, ne radi se o tome da su te informacije bile netačne, nego o tome da vi niste očekivali da te informacije nađete u izveštaju koji se nalazi u našim rukama?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, te informacije su date radnoj grupi radi njihovog daljeg operativnog rada, radi provera i smatrao sam da one se neće, ne bi trebalo pojaviti, jer to su, tako, preporučavanja. Ne bi se trebale pojaviti u ovom Tribunalu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I vaš iskaz koji ste ovde dali, u ovoj sudnici odgovarajući na pitanja Tužilaštva, bio je ograničen na one informacije koje vi imate kao lična saznanja, a ne na ono šta ste čuli iz druge ruke, zar ne?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, svedočio sam o onome šta sam lično radio i šta su moje oči videle.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Izneta je izvesna tvrdnja o izjavi koju ste vi dali. Gospodine, da li je tačno da ste prilikom davanja izjave prvo dobili originalni dokument na engleskom, zatim ste vi na srpskom razgovarali sa istražiteljima, to je prevedeno na engleski, zatim nakon toga prevedeno ponovo na srpski. Da li su se tako stvari odvijale?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja sam prvo upoznat sa službenom beleškom na srpskom jeziku, zatim mi je samo pokazan prevod te službene beleške na engleski jezik, koji ja ne razumem, pa i ne mogu reći da li je to adekvatno ili ne.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Izvinjavam se. Ja sada ne govorim o službenoj belešci. Govorim o izjavi svedoka koju ste vi dali istražitelju Džonu Zdriliću (John Zdrilic) 1. juna 2002. godine i u ponedeljak 3. juna 2002. godine, u prisustvu prevodioca čije se ime takođe pojavljuje na izjavi. Dakle, o tom dokumentu sada govorim. Znači, izjava koju ste vi dali zapisana je na engleskom, original je na engleskom. Da li je to tačno?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I moje zadnje pitanje: optuženi je izneo tvrdnju da među tih 86 leševa, spominjem sada i onog mladića od 17 do 20 godina, nije bilo nikakvih prostrelnih rana. Možete li sada Sudu da objasnite šta je to prostrelna rana? Kad

kažete "prostrelna rana", mislite li na ranu koja dolazi od metka ili od nekog drugog metalnog objekta ili šta je to tačno? Objasnite nam.

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Na telu tog mladića, u predelu grudnog koša bila je prostrelna rana od projektila. Prostrelnom ranom se podrazumeva kad projektil potpuno prodre kroz telo i izađe na drugu, suprotnu stranu. Znači, ulazna i izlazna rana.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste na osnovu svog iskustva bili u stanju da utvrdite da li je taj projektil bio nešto poput metka ili možda nešto poput kakvog bodeža ili nekog drugog objekta? Da li to možete da nam kažete?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Siguran sam da je od projektila zato što sam takvih povreda puno video. Projektil i metak.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Hvala. Znači, to je taj isti mladić čije su ruke bile žicom vezane na leđima. Da li je to tačno?

SVEDOK RADOJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEVELD: Hvala vam. To su sva moja pitanja za dodatno ispitivanje.

SUDIJA MEJ: Gospodine Radojkoviću, time je vaše svedočenje završeno. Hvala vam što ste došli da svedočite na Međunarodni sud. Sada možete da idete.

SVEDOK RADOJKOVIĆ: Zahvaljujem.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, planovi za dalje. Mi smo razmotrili situaciju i mislimo da bismo trebali što je pre moguće da počnemo sa K-34. Ja sam otkrio dokument u kojem se tvrdi da je njemu odobrena pomoć advokata. Da li znate nešto o tome?

TUŽILAC NAJS: Advokat je bio sa njim na svim našim pripremnim razgovorima. On nije tu danas sa njim, ali on mu je stavljen na raspolaganje.

SUDIJA MEJ: Ja se nadam da je to ograničeno na pripreme sastanke, da vi ne predlažete da će taj advokat da bude ovde u sudnici.

TUŽILAC NAJS: Ne, neće.

SUDIJA MEJ: U redu. Sledeća stvar, gospodin Jemini je ovde i sada ćemo sa njim da počnemo, što je malo van redosleda. Pretpostavljam da će da vam treba neko vreme da dovedete K-34 ovamo.

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA MEJ: Znači, onda bi imalo smisla da se to na taj način obavi. Međutim, možda bismo mogli da iskoristimo to vreme da gospodin Jemini započne, ali ukoliko optuženi nije spreman unakrsno da ispita gospodina Jeminija, mi smatramo da je to sasvim razumljivo, zato jer je došlo do promene redosleda svedoka.

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA MEJ: Mi smatramo da možemo izjavu da uvrstimo po 92bis. Naravno, moramo da saslušamo i optuženog. Međutim, ono šta bi moglo da se dogodi je to da saslušamo glavno ispitivanje Jeminija, a da za sutra ostavimo unakrsno ispitivanje ili za nešto kasnije.

TUŽILAC NAJS: Da, svakako. Iako njegova izjava ulazi pod 92bis, ja ću ipak morati da ispitujem o tri specifična razgovora koje je on čuo.

SUDIJA MEJ: Dobro. Gospodine Miloševiću, dve stvari. Prvo, predloženo je da gospodin Isuf Jemini svedoči, odnosno da se njegova izjava uvrsti na uobičajen način i želimo o tome da saslušamo vaš stav, kao i o drugoj stvari. Druga stvar je sledeća: vi možda niste spremni za njegovo unakrsno ispitivanje. Ako je to tako, mi smo spremni da odložimo unakrsno ispitivanje tog svedoka do sutra

ili do petka tako da ćete onda da dobijete više vremena za pripremu. Dakle, vi morate sada da odgovorite na dva pitanja. Prvo, da li se protivite uvrštenju izjave na osnovu Pravila 92bis? Naravno, znamo vaš uobičajeni prigovor. I drugo, da li ste spremni unakrsno da ispitujete sada ili želite unakrsno da ispitujete tog svedoka nešto kasnije?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja mogu odmah da unakrsno ispitujem, ali mislim da je logično da imate u vidu, ja sam dobio na vreme njegovu izjavu, ako ovo šta vi skraćujete zovete vremenom, mada u svakom slučaju sam spreman da ga ispitujem. Međutim, za mene je nova činjenica da se on predlaže da bude ispitan po 92bis, zbog toga što to onda radikalno skraćuje moje vreme za unakrsno ispitivanje. I ja se svakako protivim da se svedok koji nije bio pod 92bis i koga sam dobio, pročitao i pripremio priličan broj pitanja, da ga ispitujem normalno, odjednom pretvori u 92bis i dovedem u situaciju da ga ispitujem skraćeno u onih vaših 45 minuta. Prema tome, vi možete da ga prihvatite pod 92bis, ali da mi omogućite onoliko vremena koliko mi je potrebno da ga unakrsno ispitam.

SUDIJA MEJ: Radi se o gospodinu Jeminiju, ne o gospodinu Krašniću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam protestovao zbog te prakse Tužilaštva koji stalno menja raspored svedoka, ali oni ne mogu da me zateknu nespremljenog da razgovaram sa svedocima.

SUDIJA MEJ: Da, to imamo na umu. Ukoliko dođe do promene redosleda, to može, naravno, da utiče na vašu mogućnost da unakrsno ispitujete i ukoliko smatrate da imate poteškoća u vezi s tim, morate da se obratite nama i mi ćemo onda da razmotrimo da li da vam damo dodatno vreme. Ali ako ste vi spremni sada da ispitujete gospodina Jeminija, mi ćemo njegovu izjavu da uvrstimo prema Pravilu 92bis. Pretpostavljam da će se na dužinu ispitivanja primeniti uobičajeno pravilo. Međutim, imajući u vidu ovo

šta ste rekli, mi ćemo da razmotrimo mogućnost da vam se produži unakrsno ispitivanje. Molim da se uvede gospodin Jemini.

SUDIJA MEJ: Neka svedok da svečanu zakletvu.

TUŽILAC NAJS: Dok se on dovodi do sudnice, možda biste želeli da se podsetite u vezi sa ranijim relevantnim iskazom. Karta na strani 10 i dokazni predmet 216.

SUDIJA MEJ: Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK JEMINI: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da Sud već ima izjave i ceo paket iz 92bis. Molim da se ovo raspodeli drugima kome treba, možda i svedoku. Svedok ima kopije izjave pred sobom. Gospodine, da li je vaše ime Isuf Jemini?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Jemini, da li ste vi istražitelju Tužilaštva Međunarodnog suda dali izjavu 11. juna ove godine?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste kasnije, nakon što ste već došli na Sud, potvrdili tačnost te izjave pred predsedavajućim službenikom Suda?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I da li je izjava koju ste vi dali tačna i istinita?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prvo, za one koji gledaju kartu na strani 10, molim da se ta karta stavi na grafoskop. Koordinate na karti su K i L22 i 23. To je područje koje nas zanima. Ja ću da pročitam sažetak sve do onog paragrafa koji je relevantan i koji treba da čujemo od svedoka uživo. To je, dakle, manje-više onaj sažetak koji Pretresno veće već ima. Ovaj svedok je kosovski Albanac, rođen u selu Celina (Celine). To se selo vidi u sredini i na desnoj strani karte. U izjavi stoji da je on suvlasnik jedne tržnice, oženjen je i ima troje dece. 25. marta 1999. godine probudila ga je eksplozija negde između 5.00 i 6.00. Nakon toga, on je ustanovio da se u njegovom dvorištu nalazi jedno oklopno vozilo "Praga". U stvari, ne u njegovom dvorištu, on je to video iz svog dvorišta. Video je kako "Praga" na putu za Prizren (Prizren), kako ta "Praga" stalno puca u selo. U blizini se nalazilo otprilike 20 vojnika. Ta "Praga" nastavila je da granatira Celine celog dana. Žene i deca otišli su u dvorište Rešita Redžepija (Reshit Rexhepi) u centru sela. Svedok je video dva tenka stacionirana na brdu iznad sela. Svedok je, zajedno sa svojim nećakom, Agimom Jeminijem (Agim Jemini) koji je ovde već svedočio u ovom postupku, otišao u kuću Sadrija Jeminja (Sadri Jemini), jednog od njihovih ujaka. Ta je kuća bila nedovršena. Svedok se pomoću merdevina popeo ispod krova i njih dvojica su zatim uklonili merdevine zbog svoje sigurnosti. Sada, ako pogledate dokazni predmet 216, molim da se ova kopija stavi na grafoskop, videli smo već da se na najvišem spratu nedovršene kuće, da su odatle svedok i njegov nećak gledajući kroz otvor za prozor mogli da vide susednu kuću na tom imanju, kao i druge kuće. Mogli su da čuju, ovaj svedok je mogao da čuje granatiranje iz "praga" i iz tenkova. Negde oko 10.00 video je kako nekoliko granata pogađaju kuće. Takođe je sa krova, tako što je dizao crep na krovu, mogao da vidi šta se dešava napolju i video je stotine pripadnika Vojske Jugoslavije i MUP-a kako ulaze u Celine iz pravca škole, glavnim putem Prizren - Đakovica (Gjakove) i Velika Kruša (Krusha e Madhe). Video je kako pale školu, primetio je kako kuće gore i čuo je zvuke puščane paljbe koja je trajala. Ispod njegovog

položaja video je pripadnike MUP-a i Vojske Jugoslavije koji su razgovarali na srpskom. Sada sa ovog sažetka prelazim na svedočenje uživo. Gospodine Jemini, da li vi razumete i da li možete da govorite srpski, ako je to potrebno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Za vreme dok ste slušali taj razgovor, da li ste čuli pominjanje neke šifre i ako jeste, koje?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Čuo sam da je šifra bila broj 444.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste kroz taj otvor na prozoru čuli neki konkretni razgovor kog se sećate? Odgovorite samo sa da ili ne.

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je to bio razgovor između dvoje ljudi koji su bili na terenu ispred zgrade ili u obližnjoj zgradi i nekoga koga su mogli da čuju putem radija?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Mi smo bili na tavanu i mogli smo da čujemo taj razgovor koji se odvijao putem radija i broj 444 je korišćen i pitanje je bilo: "Kakva je situacija u Celinama?" Odgovor je: "Situacija je u redu". Onda je pitanje: "Da li je masakr veći nego u Račku (Recak)?" Odgovor je bio: "Ne samo veći, već dva puta veći masakr od Račka."

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Doći ćemo na to kasnije, ali pre nego što to uradimo, hteo bih da pomenemo fotografiju koja se nalazi sa vaše leve strane na grafoskopu i da objasnite sudijama gde je došlo do tog razgovora, odnosno odakle je dolazio taj razgovor koji ste čuli?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pokažite nam to na grafoskopu da bismo i mi videli.

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ovde ne možete da vidite položaj gde smo se mi nalazili, jer smo bili unutar kuće. Mi smo se

krili na platformi ispod krova, a glasovi koje smo čuli su bili udaljeni oko 10 metara od ove kuće. Srpska policija se nalazila u ovoj kući sve vreme, tako da smo razgovor čuli iz ove zgrade koja je blizu puta, a čuli smo ovo šta sam rekao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Taj konkretni razgovor koji se odnosio na Račak, vi ste nam to rekli na albanskom, ali u svrhu ovog suđenja, možete li da nam kažete šta ste čuli da je bilo rečeno na srpskom?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da. "Da li je masakr veći nego u Račku?", a odgovor je bio: "Ne samo veći, već dva puta veći masakr od Račka."

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je to bio jedini razgovor, značajan razgovor koji ste čuli sa svog mesta ili ste čuli i druge stvari rečene?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Bilo je nekoliko takvih razgovora, čuo sam i druge, ali se ne sećam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vraćićemo se na te. Hteo bih da vas, ako je moguće podsetim na njih za sekundu ili otprilike toliko, ali pre toga da vas pitam da li ste ostali na tom položaju u kući?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vraćićemo se na ono šta ste možda čuli sa tog položaja malo kasnije, ali sada želim da se vratimo na rezime. Trenutno smo na paragrafu 6, ali želim da se vratimo na poslednji red u paragrafu 5, jer svedok kaže da se MUP uselio u susednu zgradu koja je bila na pola dovršena, udaljena nekih 15 metara i tu kuću su koristili kao svoj komandni položaj. Sledećeg jutra oko 8.00, njegov otac, zajedno sa Agimovim roditeljima, ranijim svedokom i rođak ovog svedoka, Muharem (Muharem) i njegova žena Zade (Zade) su ušli u to imanje. Roditelji Agima i jedan od njih, Sadri (Sadri), otišao je na drugi sprat i razgovarao sa svedokom i Agimom na samom ulazu na tavan. U toj fazi on je razgovarao sa svedokom o odlasku iz sela. Sada se ponovo

vraćam na svedočenje uživo. Gospodine Jemini, nakon što su vam vaši rođaci to rekli, kroz taj otvor u tavanu, da li ste vi bili zabrinuti šta će da se desi sa njima ako ostanu u selu?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste čuli neke stvari zbog kojih ste i dobili takav savet o odlasku?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da. Kada se Agimov otac popeo do nas na tavan, mi smo mu rekli da siđe zato što ofanziva nije gotova i rekli smo mu, naime, on je rekao da je ofanziva gotova i da su neki ljudi ubijeni u selu, ali mi smo njemu rekli da ta ofanziva nije gotova i da smo čuli da će se da nastave duž puta Bela Crkva (Bellacerke) i Velika Kruša. Oni su sišli sa glavnog puta i koristili su seoske puteve. Mi smo zaključili da ofanziva još uvek nije gotova, da će oni i dalje da budu prisutni na tom delu puta, tako da smo im rekli da se okupe u selu sa drugim članovima porodice.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste se brinuli šta bi moglo da se desi ljudima koji se kreću u malim grupama i ako jeste, zašto?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da. Čuli smo nešto šta je rečeno putem radija dok su međusobno razgovarali, da ako bilo koga vide da se kreće u manjoj grupi, do 10 ljudi, da će takvi ljudi da budu likvidirani bez upozorenja, zato smo mi shvatili da ako su, ako budu u takvim grupama, su u opasnosti, ako budu u manjim grupama, možda će i da prežive.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja se vraćam sada na rezime koji se zaključuje paljenjem kuće oca ovog svedoka i o tome ću možda nešto da ga pitam. Svedok objašnjava da im je Agimova majka donela hranu i da su oni njoj savetovali da ide. Ubrzo zatim, grupa od 20, 30 policajaca se približava iz pravca Bele Crkve. Kako su se kretali, paljene su kuće. Ušli su u dvorište svedokove kuće i zapalili su kuću tamo. Grupa ljudi koji su bili prisutni, uključujući rođake i oca ovog svedoka i Agimove roditelje i drugi, izvedeni su iz podruma i opljačkani. Pitani su da li imaju još novaca, oni su odgovorili da oni imaju novca kod kuće. Onda su odvedeni da

uzmu taj novac. Svedok je čuo Agimovu majku kako pita policajca: "Ništa nismo uradili, mi smo nevini, zašto nas zlostavljate?" Svedok je čuo da je jedan policajac rekao grupi da ide sa strane kuće, to je bila grupa u kojoj je bio, naravno i njegov, svedokov otac. Grupa je uradila kako im je rečeno i svedok je video da je policajac zauzeo položaj za paljbu. On nije mogao da vidi, ali je čuo rafal, rafal iz automatskog oružja. Agim mu je kasnije rekao šta se desilo. Kada je skupio hrabrost da pogleda, svedok je video gomilu leševa na zemlji. Policija je nastavila sa pljačkanjem i paljenjem kuća, iako nisu pokušavali da zapale kuće koje su bile napola izgrađene. Među njima je bila i ona u kojoj se on krio. On je ostao u tom potkrovlju sa Agimom celo poslepodne i večer. Video je kako pripadnici MUP-a odnose opljačkanu imovinu na traktoru i kamionu i čuo je kako se izdaju druga naređenja i video je dokaze o tome. Oko ponoći je sišao sa tog tavana i otišao otprilike na kilometar od Celina prema selu Zrze (Xerxe). Prelazeći most preko reke Belaja, blizu Bele Crkve, Pretresno veće je čulo dokaze o tome, tamo su primetili tela starih ljudi, dece i mladih ljudi u reci i na obali reke i ispod mosta. Svedok procenjuje da je tu bilo otprilike 30 leševa zajedno natrpanih. On je onda stigao, oni su stigli u Zrze, trebalo im je oko tri i po sata da bi stigli tamo. Zrze nije bilo napadnuto, tako je izgledalo. Zajedno sa Agimom ostao je tamo još dva dana. 28. marta sa još jednim seljaninom iz Celina koji je stigao u Zrze, njegovo ime je Behajdin Fetahu (Behajdin Fetahu), on im je ispričao da je svo selo, svo stanovništvo sela Celine zarobljeno, da su to uradili Srbi i da je to bilo u šumi Pisjak i da je sva njihova imovina uzeta, kao i isprave. 29. marta, svedok je zajedno sa drugima otišao do šume Pisjak gde su se sklonili u naredne četiri nedelje. Tokom dana, oni su ostali u šumi i odlazili su u Celine da uzmu hranu, noću. Onda su pronašli neke leševe koje su sahranili, to su bile tri porodice u jednoj grobnici, ukupno 22 osobe. Svedok se zajedno sa Agimom pridružio koloni izbeglica i otišli su u Albaniju (Albania). Kasnije, 18. juna, svedok se u pratnji svoje porodice i prijatelja vratio u Celine, gde su ponovo sahranili žrtve koje su oni prethodno sahranili u vreme rata. Tamo je pronašao i leševe svoga oca i Agimovih roditelja, a koji su kasnije ekshumirani i identifikovani. U svedočenju ovog svedoka se kaže da

su u Celinama ubijene 82 osobe, od toga 75 su bili seljani Celina, a sedam su bili iz drugih sela. Molim da se izjava po Pravilu 92bis prihvati. Mislim da će to da bude dokazni predmet 276.

sekretar: Da, to će da bude dokazni predmet Tužilaštva 276.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svedočenju navodite da Celine niste mogli da napustite od 25. marta 1999. godine, jer niste imali slobodu kretanja, je li to tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je ograničio slobodu kretanja?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Srpska policija i vojska su ograničili našu slobodu kretanja. Bilo je nemoguće da se putuje asfaltnim putem od Celina do Prizrena i drugih gradova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na koji način je bila ograničena sloboda kretanja?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ako govorite o vremenu nakon 25. marta, to je bilo vrlo jednostavno. Naša sloboda kretanja je bila tako ograničena da čak nismo mogli da napuštamo ni svoje kuće, a kamoli da idemo dalje od toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi na istoj strani izjave, u kojoj govorite o ograničenju, navodite da je u Celinama bilo puno interno raseljenih lica iz okolnih sela, je li to tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi kako je moguće da su ta raseljena lica došla u Celine, ako nije bilo slobode kretanja?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ti ljudi nisu bili raseljeni nakon 25. marta. Oni su bili raseljeni mesecima pre toga, kada je bilo lakše da se kreću. Samo u našoj kući je bilo 24 raseljenih lica iz drugih sela, ali oni su tu bili šest meseci pre nego što je počela završna ofanziva 25. marta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, dobro, vi dalje navodite da je između 5.00 i 6.00 počelo granatiranje sela, kako kažete, od srpskih snaga, je li to tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje navodite da ste izašli u dvorište i videli vojnike, vozila. Vojnici su, kažete, ležali, je li to tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde su bili ti vojnici i to vozilo koje pominjete?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Oko 500 metara dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste sa te udaljenosti mogli da vidite na koga su pucali vojnici?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Nismo videli vojnike koji su tu zauzeli položaje. Videli smo oklopna vozila i "prage" kako pucaju u pravcu sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali, ja sam pitao da li ste videli na koga su pucali ti vojnici?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Tog jutra, u 5.30 oni su granatirali selo, tako da je stanovništvo pokušavalo da se skloni u šumu ili u različite doline.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vam skrećem pažnju da u sedmom pasusu govorite o tom pucanju. I u tom istom pasusu navodite da tog jutra nije pogođena nijedna kuća. Je li to tačno ili nije?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Tog jutra oni su granatirali da bi sprečili da seljani napuste selo. Oni su hteli da ih sve zarobe u selu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas ne pitam za vaš komentar mogućih motiva nego vam ukazujem na vaš navod u izjavi da tog jutra nije pogođena nijedna kuća, je li to tačno ili nije?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Tog jutra, u to vreme nije pogođena nijedna kuća, ali kasnije jeste i ja sam video nekoliko kuća kako gore.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, vi govorite, ja vam čitam vašu izjavu pošto ne odgovarate direktno na moje pitanje, to je sedmi pasus na ovoj prvoj strani izjave, u stvari, nosi, to je druga strana, jer je prva naslovna, videli ste vozilo "praga", videli ste kako iz nje ceo dan pucaju na selo s kratkim pauzama. "Nisam video da je tokom jutra pogođena neka kuća". Prema tome, granatirali su selo, po vašem navodu i nijednu kuću nisu pogodili. Znači nije pogođena nijedna kuća? Da li je tačno da je tada vojska i policija odgovarala na napade UČK-a u tom prostoru vašeg sela?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Nije tačno to šta ste rekli. Ja sam ranije već rekao, kada je počelo granatiranje...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije tačno, oni su pucali, nijednu kuću nisu gađali, a nisu odgovarali na napade UČK-a. Pa u šta su pucali onda, da li znate u šta su pucali?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne mogu da odgovorim na vaše provokativno pitanje samo sa da ili ne. Tu je potrebno objašnjenje i ako mi Pretresno veće dozvoli, ja ću da objasnim.

SUDIJA MEJ: Da.

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Na početku, u 5.30 kada su počeli granatiranje, oni nisu granatirali direktno kuće, oni su pucali oko sela, ali kasnije sam video da kuće gore. Nakon jednog sata oni su počeli da granatiraju kuće i da ih pale i policija i vojska, pešadijske snage su ušle u selo. Tako se to desilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ovde kažete da su vojnici ležali na zemlji blizu železničke pruge, znači zauzeli položaje jer su bili napadnuti. Sad govorite "policija i vojska ušla u selo", a ovde kažete "nisam video pripadnike MUP". Šta je tačno, gospodine...

TUŽILAC NAJS: Mislim da svedok nema kopiju izjave pred sobom. Optuženi citira rečenice iz ove izjave i mislim da je uobičajeno da kada se postavlja toliko pitanja, to može da dovede do zabune. Svedok bi trebalo da ima pred sobom kopiju izjave.

SUDIJA MEJ: Dajte mu kopiju izjave.

TUŽILAC NAJS: On ima pred sobom, ali bi treba da zna gde treba da pogleda.

SUDIJA MEJ: Gospodine, pogledajte sedmi paragraf. U njemu se kaže negde oko 5.00 ili 6.00 srpske snage počele su da granatiraju selo. Vi ste mogli da vidite oklopna vozila na glavnom putu za Prizren i vojnike razmeštene oko njih. Rekli ste da su cevi bile upe-rene prema selu, videli ste kako ceo dan pucaju na selo sa kratkim pauzama. Niste videli da je pogodoena neka od kuća tokom jutra. To je bila suština na koju optuženi skreće vašu pažnju. Vi sada kažete da su počeli da granatiraju kuće nakon jednog sata, nakon toga, čitam vam u vezi sa sledećom rečenicom, gde kažete: "Pri-metio sam otprilike 20 vojnika, oni su samo ležali na zemlji blizu železničke pruge. Tada nisam video pripadnike MUP". Gospodine Miloševiću, koje je vaše pitanje u vezi sa ovim pasusom?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja sam postavio pitanje. Svedok kaže da je selo granatirano tog jutra, a onda da nisu gađali ni jednu kuću, sada u usmenom odgovoru je rekao "nisu pucali na selo nego su pucali na okolinu sela", što se upravo slaže sa onim mojim pitanjem da li su oni imali tu sukob sa UČK koji je bio u okolini sela. To je moje pitanje, a on je na njega odgovorio da tu nije bilo UČK. A onda, pošto je rekao "vojska i policija" postavio sam mu pitanje zašto sad pominje policiju kad ovde kaže "tada

nisam video pripadnike MUP". Dakle, pitam ga sasvim jasno.

SUDIJA MEJ: On je rekao da su selo napali pripadnici Vojske Jugoslavije i MUP. U ovoj fazi on ne govori o napadu, on govori o granatiranju i prisustvu vojnika. Ako nemate pitanje u vezi s tim, dajte da idemo dalje, jer vaše vreme je ograničeno. A uzimate mnogo vremena sa tim pitanjima koja stalno ponavljate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa sad ste rekli da nije granatirano selo nego da su pucali oko sela. Opređelite se. Granatirano selo ili su pucali oko sela?

SUDIJA MEJ: On je odgovorio na to pitanje. Mi vidimo tu razliku u odnosu na njegovu izjavu i na nama je da odlučimo koju ćemo težinu da pridamo toj izjavi. Nema svrhe da vi sada ponavljate to pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam hteo da čujem šta je konačno po mišljenju svedoka istina, da li su pucali na selo ili oko sela. Taj odgovor nisam čuo.

SUDIJA MEJ: On je dao odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako ga je dao. Da li ste u toku 1998. godine bili u svom selu Celine preko leta?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je vaše selo udaljeno od Orahovca (Rahovec)?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Vazdušnom linijom oko 10 kilometara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vaše selo se može smatrati bližom okolinom Orahovca, je li tako?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U periodu od 17. jula do 22. jula 1998. godine, sa područja Orahovca je odvedeno 39 Srba i Albanaca od strane terorista UČK?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne. To ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli da bar postoje krivične prijave u vezi s tim u Okružnom tužilaštvu u Prizrenu, nema smisla da citiram brojeve i tako dalje, da li ste išta čuli o tome?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Čuo sam to, ali ti izveštaji su namešteni. Mi tim izveštajima nikad nismo verovali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate ko je Đelaj Hajdatoni (Gjelaj Hajdatoni)?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Samo sam čuo za to ime. Ja znam da je on bio komandir u UČK, ali ništa šire od toga na znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je on bio šef ove bande za oblast Orahovca?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ja ne znam da je u području Orahovca bila bilo kakva banda Albanaca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, oni su to nazvali UČK, da li znate za to da je bila na području Orahovca grupa UČK?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: To je bila Oslobodilačka vojska Kosova. I ona je bila prisutna ne samo na području Orahovca nego celog Kosova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je tačno. A da li znate za, pošto vas ja pitam za vašu okolinu, da je UČK imala nameru da zauzme Orahovac i protera sve nealbansko stanovništvo iz Orahovca, upravo u to vreme?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne. O tome ne znam ništa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Poznato je da su u napadu na Orahovac prolazili kroz vaše selo i da su u njemu učestvovali pojedini članovi UČK iz vašeg sela?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Bilo je pripadnika OVK iz našeg sela. Međutim, deo našeg sela je u to vreme bio slobodan, što znači da kad vi govorite o tom periodu, srpska policija i vojska ubili su više od dve stotine Albanaca u Orahovcu, a stanovništvo je bilo prisiljeno da napusti Orahovac i potražiti utočište u sigurnijim selima. Jedno od takvih sela je bilo selo Celina, gde se sklonio veliki broj stanovnika Orahovca. Ja nikada nisam čuo da je srpsko stanovništvo isterano iz Orahovca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate za napad i zauzimanje Orahovca od strane UČK? Samo kažite znam, ne znam. Da ili ne?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Čuo sam da je bilo sukoba, a ne da je došlo do napada OVK na Orahovac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je Orahovac bio strateška tačka UČK da bi se kontrolisao prolaz prema Suvoj Reci (Suhareke), Mališevu (Malisheve) i Prizrenu?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne. To ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li znate ko je Skender Hodža (Skender Hoxha)?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ima mnogo ljudi koji se zovu Skender Hodža, tako da ne znam na koga mislite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šef UČK posle neuspelog napada na Orahovac i pogibije ovog Hotonija (Hotoni), na tog mislim?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne. Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bilo je članova UČK iz vašeg sela i da to stavimo na stranu, ali da li vam je poznato da su napadi UČK kretali iz pravca Đakovice i da su, prolazeći kroz vaše

selo, prisilno mobilisali jedan broj meštana vašeg sela. Dakle, da li znate nešto o prisilnom mobilisanju jednog broja građana vašeg sela?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Nije bilo nikakve prisilne mobilizacije uopšte. Pripadnici UČK bili su naši sinovi, naša braća i mi smo pozdravili UČK kao našu vojsku. To su bili dobrovoljci, niko nije silom upisan u UČK. Bilo je toliko dobrovoljaca da ih UČK nije mogla ni primiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To je vrlo značajna izjava. Znači niko nije mobilisan u UČK po naredbi, svi su bili dobrovoljci. A recite mi, pošto kažete da ste napustili selo kako ste napustili selo, ako je već bila ograničena sloboda kretanja, čak to navodite u izjavi i koliko je bila udaljena ta šuma ili potok o kome govorite da se stanovništvo sklonilo iz sela?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Vi sada govorite o periodu nakon 25. marta 1999. godine, jer do sada ste govorili o jednom ranijem periodu iz 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja govorim o periodu 1998. godine, pa sad govorim o periodu napada NATO pakta gde govorite da je 80 posto seljana otišlo prema šumi, potoku i tako dalje. Kad je bila ograničena sloboda kretanja, kako je to bilo moguće da oni napuste selo?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Mogu da odgovorim, ako mi dozvolite.

SUDIJA MEJ: Izvolite.

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Nije bilo teško kretati se po šumi, ali bilo je nemoguće kretati se putem, pogotovo asfaltnim putevima prema gradovima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro. Vi tvrdite da je 80 posto ljudi napustilo domove. Da li ste vi neposredno videli da je toliki broj ljudi napustio domove?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Kad kažem 80 posto, tu se, naravno, radi o proceni, jer ih ja, naravno, nisam brojao. A ja sam lično video sve te seljane kako su se okupili i 25. marta mi smo i moju porodicu poslali prema potoku koji bi se mogao nazvati utočištem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, vi ste se na tavan kuće svog ujaka Jeminija popeli između 7.00 i 7.30, je li tako?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da ste sa tavana posmatrali ljude koji napuštaju svoje domove?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Mogli smo da ih vidmo sa tavana, ali ja sada govorim o vremenu između 5.30 i 7.30. Unutar ta dva sata je 80 posto stanovnika napustilo selo i sklonilo se na sigurnijim mestima, u šumi, bilo u koritu nekog potoka. Ja sam to sam video, a i sam sam svoju porodicu poslao na to sigurnije mesto, a onda sam se ja sklonio na tavan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zašto niste otišli sa svojom porodicom?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Mi nismo otišli zato jer su mlađi ljudi bili u opasnosti da su ostali sa glavnom stanovništvom. Mi smo čuli da su prilikom ranijih ofanziva oni obično delili, razdvajali stanovništvo, razdvajali muškarce od žena i dece. Prema tome, znali smo da ćemo loše da prođemo ukoliko ostanemo sa glavnom stanovništvom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, jer to znači da su svi muškarci ostali negde skriveni u selu ili samo vi?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Neki od muškaraca su se krili, a neki su ostali sa svojim porodicama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li ste vi na tom tavanu bili bezbedni?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Mislili smo da smo bezbedni, ali to, naravno, nije bila bezbednost 100 posto. Smatrali smo da je taj tavan sigurniji od drugih mesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je taj tavan bio visok i prostran?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Pa oko 100 kvadratnih metara, jer, kuća ima dva sprata, plus tavan, a površina jednog sprata kuće je 100 kvadratnih metara, pa je onda i površina tavana bila 100 kvadratnih metara. Do toga je došlo zato što smo Agim i ja, Agim je moj rođak, poslali naše porodice da odu, jer smo smatrali da će tako da bude sigurnije, ali mi nismo želeli da ostanemo sa njima i da dođemo u kontakt sa srpskom policijom zato što bi to za nas bilo opasno, tako da smo na tavanu završili samo nas dvojica, jer radilo se o Agimovoj kući, to je zapravo bila naša kuća. I oni nisu znali da smo se mi krili na tavanu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, recite mi je li ste imali kakvo oružje sa sobom?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani 3 drugog pasusa navodite da ste videli dva tenka ili "Pragu" kako gađaju tri kuće u 10.00, 25. marta. Je li to tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I u istom pasusu navodite da niste sigurni ko je pucao, već samo da ste videli hice, je li to tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Bili smo sigurni da pucaju srpska policija i vojska, ali mi nismo znali koji je to tačno tenk pucao na te kuće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Navodite da ste videli veliki broj policajaca koji ulaze u selo i da ste sve to posmatrali tako što ste malo podigli crep na krovu i kroz tavanski prozor koji je bio uspravan. Je li to tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Navodite da ste provirivali kad je to bilo bezbedno je li to tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Tačno je da smo sve vreme bili na istom mestu.

SUDIJA MEJ: Došlo je vreme za našu sledeću pauzu. To je uobičajeno vreme kada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Gospodine, sada idemo na pauzu, kao što ste upravo čuli. Molim vas da imate na umu da tokom te pauze ne smete nisakim da razgovarate, a to se odnosi i na pripadnike tima Tužilaštva. Molim vas da se vratite za 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, u slučaju ovog svedoka možete da imate još pola sata, pošto je reč o specijalnim okolnostima. Tako ćete da imate ceo sat. Molim vas, imajte na umu prevodioce. Ja sam dobio poruku od njih da bi stvari morale malo da se uspire.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nastojaću da još kraće to završim, jer sam u međuvremenu eliminisao zbog pretpostavljanog ograničenja neka pitanja. Na strani 3 u četvrtom pasusu vi navodite da niste videli da je toga dana bilo ko ubijen. Je li to tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u istom pasusu navodite da ste čuli razgovore pripadnika MUP-a preko radio stanice. Je li tako?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I tada, toga dana, kada kažete da niko nije ubijen, vi kažete da su oni tvrdili da je dvostruko više nego u Račku. Da li vam je to logično?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Jeste logično. Vaše pitanje je provokativno. Ja sam rekao sa položaja na kome smo se mi nalazili.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, pitanje nije provokativno. To je pitanje koje je sasvim u redu. Izvolite, nastavite sa svojim odgovorom.

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Sa položaja na kome smo se mi nalazili, nismo mogli da vidimo ko je ubijen, ali smo čuli razgovor preko radija da je masakr dva puta veći nego u Račku. Sledećeg dana smo čuli da je ubijeno mnogo ljudi, a kada smo se vratili u selo, sve smo ih identifikovali: osamdeset i dvoje ljudi je ubijeno u selu Celina.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, da bi bilo potpuno, vi ste rekli da je on rekao da niko nije ubijen tog dana, a u izjavi se kaže: "Nisam video da je bilo ko ubijen, jedino sam čuo pucnjavu i eksplozije", a to su različite stvari.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To sam upravo i citirao. Niste videli da je toga dana bilo ko ubijen. Znači, ta nelogičnost između stvarnosti i razgovora je jasna. A da li vam je jasna nelogičnost upotrebe reči masakr? Da li znate da je reč "masakr"...

SUDIJA MEJ: Vi ste pitanje zasnovali na pogrešnoj osnovi. Ono šta je svedok rekao je da on nije video da je iko ubijen tog dana. To je potpuno različito od onoga da nije niko ubijen tog dana. U tom razgovoru je pomenuta reč masakr i tu nema nikakvog odsustva logike uopšte, a vi možete to da osporavate ako želite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja govorim sad, gospodine Mej, pošto sam o materijalnoj strani stvari maločas postavio pitanje. Sada postavljam pitanje o vrednosnoj strani stvari. Da li

vam je poznato da je reč "masakr" lansirao Vilijem Voker (William Walker)?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Nismo sopstvenim očima videli da su se na Kosovu dešavali masakri, a posebno u našem selu. Ja ne znam koju drugu reč smo mogli da koristimo kada je jednogodišnje dete ubijeno na grudima svoje majke. I najstariji ljudi u selu su ubijeni i spaljeni, njihova tela su ponekad bila potpuno izgorela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Jemini, molim vas, da li je vama poznato, dakle, da je reč "masakr" za nas bio sinonim za masovni zločin i da je tu reč upotrebio Vilijem Voker?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Tu reč zaista jeste upotrebio Vilijem Voker, jer to je ono šta se desilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne dovodim u pitanje da ste Voker i vi kvalifikovali neke stvari kao masakr, a da li pretpostavljate da masakr koji je za nas značio masovni zločin je reč koju upotrebljavaju komandanti policije u međusobnom opštenju?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači naši komandanti policije upotrebljavaju Vokerov i vaš rečnik za međusobno sporazumevanje? To vi tvrdite?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Oni koriste svoj jezik. Govorili su srpski i oni su pomenuli pitanje koje sam ja naveo u svom svedočenju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, pita ga je li masovni zločin koji ste izvršili veći od onoga u Račku? To vi tvrdite da ga on pita? Da li možete da zamislite takvo pitanje?

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mogu li da prekinem? Optuženi pokušava da izokrene reči svedoka. Svedok je samo ponovio ono šta je čuo, on nije ništa tumačio, a optuženi pokušava da to izokrene.

SUDIJA MEJ: Sledeće pitanje, molim vas. To je tačan komentar. Vi pokušavate da izokrenete ono šta je svedok rekao. Molim vas, pređite na sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo pokazujem da je potpuno nemoguće da neki naš komandant upotrebi reč masakr i da je svedok to izmislio. To ja pokušavam da razjasnim, jer je to očigledno svakome. A recite mi koliko ste bili udaljeni?

SUDIJA MEJ: Vi možete to da iznesete svedoku tako što ćete da kažete da vi tvrdite da to nije rečeno. Evo, ja ću to da uradim. Ono šta je sugerisano, gospodine Jemini, je da ste vi izmislili taj razgovor. Da li je to tačno ili nije?

SVEDOK JEMINI: Nije tačno da sam ja to izmislio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažite koliko ste bili udaljeni od kuće iz koje ste čuli razgovor?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Bio sam udaljen samo 15 metara, ali ta linija koja ide kroz selo Bela Crkva - Velika Kruša (Krushe e Madhe) i Celina je udaljena od nas samo 10 metara od te kuće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a recite mi, pošto govorite da je za to vreme bilo granatiranje, pucnjava, galama i tako dalje, kako je moguće da uz svu tu galamu, pucnjavu i tako dalje, vi razgovetno čujete razgovor pripadnika MUP-a?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Lako. Oni su govorili i o drugim stvarima koje mi nismo čuli, a ono šta smo čuli bilo je tokom pauze u granatiranju i pucnjavi. I u tom trenutku smo mogli jasno da čujemo razgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ste čuli čak i ono šta govori sagovornik s druge strane preko radija, je li tako? To je toliko bilo glasno da čujete i onoga koji je tu 15 metara od vas i onog s kojim on razgovara, je li to vi tvrdite?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Tačno. To je bila radio veza koja je mogla jako jasno da se čuje i mogla je jasno da se čuje i druga strana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi navodite da su oni bili na drugom spratu te kuće u kojoj su se nalazili, je li tako?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Oni su bili na drugom spratu, ali su se takođe kretali. Bili su i na prvom spratu, dolazili su i u našu kuću. Kada je reč o drugom spratu, mogao je da se čuje i razgovor, ne samo sa drugog sprata, već i sa ulice, kada su prolazili, jer taj tavan te kuće bio udaljen samo 10 metara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi navodite da ste morali da ležite, jer ste se bojali da se krećete po tavanu i da ste jedanput ili dvaput pogledali kroz crep? Je li tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Istina je da smo mi bili 42 sata na tom tavanu i tokom ta 42 sata nekad smo ležali, nekad smo sedeli, a ponekad smo i stajali. Nekad smo virili napolje da bismo videli šta se dešava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali vi, praktično, s obzirom na poziciju u kojoj ste bili, niste mogli da vidite ni ko, ni zbog čega, ni na koga puca. Je li tačno ili ne?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Nije tačno to šta kažete. Mi smo videli članove svojih porodica kada su oni pucali na njih i kada su ih ubili. Sa položaja na kome smo se mi nalazili, mogli smo da vidimo kako ubijaju druge, ali te su druge porodice bile daleko tako da nismo mogli da kažemo koga su ubili. Tek kasnije, kada smo došli da ih sahranimo, mogli smo da identifikujemo mrtve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, sa toga tavana ste u toku noći čuli buku traktora i ljudi koji odlaze iz sela. Je li tako?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako su oni mogli da se kretaju ako je bilo onemogućeno kretanje i to traktorima? Vi ste čuli buku traktora, pretpostavljam i policija je morala da je čuje?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Kada smo čuli traktore, to je bilo u 1.00. I to je bilo na položaju iznad sela. Oni su išli iz sela u šumu, a policija nije bila tamo, jer, verovatno, verovali su da su tamo bezbedni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ovo nije u šumi. Vi kažete, na tavan je došao vaš otac. Znači, baš u vašu kuću. Je li tako?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Sledećeg dana, 26. u 8.00 moj stric, ne moj otac, je došao u moju kuću, ne na tavan, već na sprat ispod i ja sam s njim razgovarao kroz otvor koji smo koristili da se popnemo na tavan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, stric ili otac, to nije ovde poenta. Kako je on došao kod vas, ako je policija u susednoj kući imala komandno mesto, a bilo zabranjeno kretanje?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Rekao sam. Nakon 1.00 prestalo je granatiranje i nije počelo sve do 9.00 sledećeg jutra. On nije znao šta se dešava u našoj kući, brinuo se za našu sudbinu i zbog toga je došao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne pitam zašto je došao, nego sam vas pitao kako je mogao da dođe u uslovima koje ste vi opisali, da je zabranjeno kretanje, da je policija u susednoj kući, znači kretanje je bilo slobodno, je li tako ili nije?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Možete to da zovete slobodnim kretanjem, ali to nije bilo slobodno kretanje, to je bila puka sreća da na njih nisu pucali. U to vreme policija nije bila na položajima, a posle 9.00 su se vratili u kuću u kojoj su ranije bili, a za to vreme položaj na kome su ranije bili na putu Prizren - Đakovica i iznad škole, tu su se nalazila oklopna vozila, a ispod u selu nisu to primetili, mislili su da je ofanziva gotova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi navodite da vam je i Agimova majka došla i donela hranu. Znači i ona se nesmetano kretala kroz selo, je li tako?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Tačno je da su se ljudi kretali, ali ti ljudi koji su se kretali su, takođe, trpeli posledice kao i članovi moje porodice, jer ljudi koji su izašli su rizikovali da dožive i najgore kao i moji roditelji. Ja ne znam šta vi smatrate pod slobodom kretanja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo sam vas pitao kako vam je dolazio stric, kako je dolazila Agimova majka, donosila hranu i tako dalje, jer ste rekli da niko nije mogao da se kreće, izgleda da ste jedino vi bili sakriveni, eto tako to postavljam. Recite mi, molim vas, da preskočim sada ova pitanja, vi ste čuli paljbu iz automatskog oružja, kako navodite da su ljudi izvedeni pored kuće?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da, čula se pucnjava i moji roditelji, moji rođaci su izvedeni iz kuće, moj otac, moj stric, supruga moga strica i moj rođak i njegova supruga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, jeste li vi videli da je njih neko ubio? Jeste li videli da je neko pucao u njih?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Videli smo ceo taj incident, a oni su se krili u podrumu kada je došla policija, policija ih je isterala iz podruma i prvo pitanje je bilo "imate li novaca" i oni su odgovorili, rekli su da imaju. I zaista, moj otac je imao 10.000 švajcarskih franaka, ne znam koliko je imao moj stric i moj rođak, ali sav novac koji su imali kod sebe je uzet i onda su ih pitali imaju li još novaca sakrivenog kod kuće. Moj stric je rekao da ima, otišli su u njegovu kuću i moj rođak Muharem i njegova supruga i njima su uzeli novac. Oni su mislili da ako daju novac, spasiće svoje živote. Onda su ih sve okupili, njih pet i u tom trenutku Agimova majka se okrenula i rekla: "Šta to radite, nismo ništa uradili, zašto nam to radite", onda su ih odveli iza kuće, poređali, postrojili ih, to sam video svojim očima, zauzeli su streljački položaj, u tom trenutku nisam imao snage da gledam, jer sam znao šta se dešava. Ja sam pao na zemlju, ležao sam tu, ali Agim je ostao da stoji i gledao

kako su ih streljali. Ja sam čuo puščanu vatru i Agim je potvrdio da su ubijeni. Nakon kratkog vremena ustao sam i video sam njihova tela kako leže tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam shvatio iz vaše izjave da ste videli njihova tela, ali da niste videli kada su oni ubijeni. Sada objašnjavate to nešto drukčije. Na kom ste vi mestu bili na tavanu, gde ste se nalazili, je li se sa tog mesta videlo mesto gde su oni navodno streljani?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi niste videli streljanje?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Sam trenutak egzekucije nisam video, jer nisam imao snage da gledam šta se dešava sa mojim roditeljima. Nije lako da gledate kako vam streljaju roditelje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani 6 navodite da ste 30. marta razgovarali sa nekim muškarcima u šumi Pisjak, je li to tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su ti muškarci bili pripadnici UČK?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 31. aprila ste prešli u Albaniju, je li tako?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tamo ste bili sa članovima svoje porodice?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Mi smo se sastali sa članovima porodice u Albaniji, osim, naravno, onih koji su ubijeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Navodite da su tela Muharema i Zade Jemini bila potpuno ugljenisana, je li tako?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažete da su tela identifikovana. Je li to tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ta tela kada smo se mi vratili iz Albanije, mi smo ih tražili, raspitali smo se, tražili smo da se ispita, tražili smo od predstavnika Tribunala da se ispita gde su oni, jer neki su bili sahranjeni u Orahovcu, neki su bili kod kuće, a neki su bili ugljenisani. Mi smo sumnjali u identitet tih ugljenisanih tela i onda su eksperti Tribunala dokazali da su ti ljudi ubijeni i spaljeni i samo su ostale neke kosti iza njih. Pretpostavili smo da niko drugi nije nedostajao iz naše porodice. Nije postojao drugi način da se identifikuju, jer su nam ostale samo neke kosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi na strani 6 navodite da ste ukupno sahranili 22 ljudi. Kako ste saznali da je ukupno ubijeno, na osnovu čega ste zaključili da je ukupno ubijeno 82, ako ste sahranili samo 22?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: To nije tačno, nigde u mojoj izjavi ja nisam rekao da smo sahranili samo 22. 22 je sahranjeno u jednu zajedničku grobnicu, a drugi su sahranjeni pojedinačno po jedan, dvoje, troje, oni su ubijeni u njihovim kućama, u njihovim podrumima, u njihovim dvorištima i neki su sahranjivani tamo gde su poginuli, jer čak i dok smo njih sahranjivali, mi nismo bili bezbedni. U to vreme nismo bili bezbedni i zato smo to radili, naravno, noću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vi znate, da li ste videli pod kojim okolnostima su ti ljudi ubijeni i ko ih je ubio?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ubila ih je srpska policija i vojska.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam jeste li vi to videli ili je to ono šta vi tvrdite na osnovu onoga šta mislite?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: U tom trenutku nije bilo nikakvih drugih naoružanih snaga u našem selu. Mi smo videli kada su ubijeni naši roditelji, kada ih je ubila srpska vojska i policija. Prema

tome i drugi ljudi koji su poginuli, i njih su ubili pripadnici srpske vojske i policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da niko od tih ljudi nije stradao u borbama između vojske i policije i UČK? Da li vi to tvrdite?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Niko nije stradao u sukobu između UČK i srpske policije i vojske već su ih direktno pobile srpske snage, jer prvo je bilo vrlo malo pripadnika UČK u tom trenutku i s obzirom na naoružanje koje je bilo oko sela i srpske snage, UČK nije hteo da izloži stanovništvo opasnosti, tako da se povukao zbog stanovništva i nije ispaljen ni jedan metak u sukobu između UČK i srpskih snaga. Samo je jedan bio pripadnik UČK i on je ubijen u šumi blizu sela dok je odlazio sa svog položaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li je zaključak iz ovoga svega šta ste govorili da vi lično niste videli ni jedno ubistvo?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Rekao sam već nekoliko puta da sam video petoro ljudi, uključujući moje roditelje, kako su ubijeni. Ne znam kako možete da kažete niko, kada sam govorio o tih pet ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, nemam više pitanja.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala, uvažene sudije, imao bih samo nekoliko pitanja za gospodina Jeminija i to, gospodine Jemini, u vezi sa nečim što ste opisali u svojoj izjavi na prvoj stranici. Vi ste rekli da je u Celini bilo puno interno raseljenih lica. Da li pod interno raseljenim licima podrazumevate ljude koji su se sklanjali iz onih oblasti gde je bilo sukoba između policije i UČK? Da li su se onda ljudi sklanjali na sigurnija mesta i tako unazad šest meseci boravili i u vašem selu?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne, to nije tačno. Srpska policija je ulazila u sela i proterivala ljude iz tih sela i proterivala ih iz sela u kojima su se sklonili i ti su ljudi bili raseljeni.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li su tu u Celini bili uopšte ugroženi od bilo koga dok su boravili kod vas, da li su tu bili ugroženi?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne samo da su oni bili ugroženi nego smo i mi bili ugroženi, ali mi smo bili manje ugroženi od seljana iz sela iz kojih su proterani, zato što u tom trenutku srpske snage još nisu bile ušle u naše selo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ako samo možete da objasnite na koji način ste bili ugroženi i vi i oni i koliko je ljudi bilo tu iz ovih drugih sela?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne znam tačan broj ljudi iz drugih sela, ali oko 2.000 ljudi iz drugih sela su bili u Celini, a u Celini ima oko 2.500 stanovnika, tako da pretpostavljam da je bilo možda 4.500 do 5.000 ljudi okupljenih u Celini u to vreme.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A potom ste tu na prvoj stranici rekli da ste 24. marta 1999. godine čuli buku aviona iznad vas i da ste onda videli požar u pravcu Prizrena, je li to bilo noću, to bombardovanje?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: To je bilo oko 20.00 24. marta.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li znate da li je bilo još bombardovanja tu u oblasti u kojoj se nalazi Celina?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Bilo je bombardovanja u blizini Celine, na mestima gde su koncentrisane bile srpske snage sa teškim naoružanjem, koje je pripadalo srpskim snagama.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Koliko je od vašeg sela udaljeno selo Nogavac (Nagafc)?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Samo jedan kilometar.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li znate da je to selo prvih dana aprila bombardovano i šta se dogodilo i ko je bombardovao?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ja znam da je noć pre toga Nogavac bombardovan, mi smo bili tamo, ali kasnije nismo bili u Nogavcu, nego smo bili u Celini kada se ujutro oko 2.00 čula jaka eksplozija i mi smo čuli da se nešto dešava vrlo blizu. Jedna od osoba koja je bila s nama u toj grupi u Celini, bila je u Nogavcu te noći i došla je u Celine i potvrdila da je Nogavac granatiran tokom noći, ali on je rekao da su bombardovani iz aviona koji su leteli jako nisko, a kasnije je pokazano da su to bili avioni koji su pripadali srpskoj vojsci, jer je bio veliki broj ljudi koji su se sklonili u to selo, možda čak i 8.000 ljudi, ne znam tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli još samo to, pored svega toga, da su krateri, a bilo ih je 10 od bombi, bili veličine 10 metara širine, a sedam metara ili obrnuto, 10 metara dužine, a sedam metara širine? Da li znate to?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Čuo sam, ali u to vreme zaista me nisu interesovale njihove dimenzije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Samo još ovo. Vi ste na tavanu proboravili 42 sata, tako ste kazali, kada ste se odlučili da izađete sa tavana. Da li ste osmotrili imali nekoga u blizini, pa onda odlučili da napustite mesto na kome ste bili?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Pre nego što smo napustili, kada smo ga napustili, bilo je 1.00 kada je prestalo granatiranje i kada smo videli da sve kuće u našem selu ili više od 80 posto sela je spaljeno, a ja sam to video svojim očima, čuo sam da će i naša kuća da bude spaljena i zato smo napustili tavan, a kada smo odlazili, nismo bili u mogućnosti da vidimo mnogo, jer je bio mrak i te noći je padala kiša. Krenuli smo u pravcu Zrza.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja bih molio samo, gospodine Jemini, ako možete da objasnite pošto su vam tu na vaše oči stradali najdraži, jeste li im prilazili da vidite da li je možda neko davao znake života ili niste? Vi ste rekli da niste prišli u vašoj izjavi? Da li to možete da objasnite?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Gledali smo tela s vremena na vreme tokom celog dana i oni se nikada nisu pomakli. Kada smo odlazili, tela su bila odmah nasuprot srpskog policijskog položaja, tako da nismo mogli da dođemo do njih. Prema tome, zato smo otišli u drugom smeru i tako napustili selo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tek nekoliko stvari. Deo vaše izjave koji nije kompletan, optuženi je sumirao prilikom unakrsnog ispitivanja, a u vašoj izjavi stoji da 23 osobe u jednom gradu u jednom grobu obuhvataju tri porodice od sedam, šest i pet članova. Dakle, za svaku porodicu, a neki ljudi su pokopani pojedinačno. Da li je to tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da, tačno je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dva pogubljena leša ste vi pronašli u vašem dvorištu unutar vašeg imanja i naveli ste da oni nikada nisu identifikovani, ali vi ste zaključili, budući da ih od tada niste videli, a drugi leševi nisu pronađeni, da se radilo o Muharemu i Zade Jemini. Da li je to tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Mi smo pretpostavili da budući da smo sve druge pronašli, zaključili smo da su ti Muharem i Zade.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Osim tih, radeći zajedno sa drugim ljudima, da li je pokopano ukupno 82 ljudi, a većina njih u groblju sačinjenom upravo za tu svrhu u vašem selu i da li je svaki individualni grob obeležen na odgovarajući način?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: To je tačno, mi smo identifikovali pokopane ljude, jer neki seljani su ih pokopali. Isto tako, označili smo svaki grob i stavili ime u bocu na svakom grobu, a boce smo stavili na grobove tako da kada smo se vratili iz Albanije, svi su ti grobovi bili označeni i bilo je lako identifikovati pokojnike.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izneta je jedno prikriveno pitanje i ako nije izneta eksplicitna tvrdnja o tome da je neko drugi, a ne srpske snage ubio te ljude. Da li je u kraju gde vi živite iko ikada izneo bilo kakvu drugu tvrdnju da je neko drugi, a ne srpske snage ubio bilo kog od 82 poginula u vašem selu?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne, nije bilo nikakvih drugih snaga tamo osim srpskih snaga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pitani ste o tome zašto ste se razdvojili od vaše porodice pre nego što su oni ubijeni? Na osnovu vaših saznanja o tome šta se dešavalo u to vreme, recite da li bi vaša porodica bila sigurnija da ste vi mlađi muškarci ostali sa njima, budući da ste bili izloženi riziku kog ste nam opisali?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Bilo bi to za njih mnogo opasnije, jer u ranijim ofanzivama ljudi iznad 20 godina života i srednje životne dobi bili su odvojeni od svojih porodica i pogubljeni. Prema tome, da izbegnemo najgoru sudbinu, mislili smo da je najbolje što možemo da učinimo to da se sakrijemo na tom tavanu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I konačno, nešto što optuženi nije osporio prilikom unaksnog ispitivanja: vi ste rekli da ste čuli izdavanje uputstva, da se ljudi koji se kreću po selu u malim grupama moraju ubiti. Mi sada nemamo precizan broj ljudi koji su ubijeni, ali recite nam da li se radi o više od 10 ljudi?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Čuli smo da se svi oni koji se kreću u manjim grupama do 10 moraju likvidirati i to bez upozorenja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A grupa u kojoj su bili vaši roditelji, odnosno vaš otac, da li je u toj grupi bilo više ili manje od 10 ljudi?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Kasnije, kada smo pronašli ubijene ljude u grupama, oni su bili u grupama od dva ili pet ili 10 ili 22, ali bilo je i pojedinaca koji su ubijeni. Ukupno je ubijeno 82 ljudi u Celini.

TUŽILAC NAJS: Hvala. Nemam više pitanja za ovog svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo jedan prigovor.

SUDIJA MEJ: U čemu je prigovor?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodin Najs, kaže da nisam osporio neki razgovor o grupama, ja sam osporio da je on uopšte mogao da čuje razgovor. Prema tome, ne smatram da treba da osporavam svaku reč koju je on navodio.

SUDIJA MEJ: Dobro, u redu. Gospodine Jemini, time je vaše svedočenje završeno. Hvala vam što ste došli da svedočite na Međunarodni sud, sada možete da idete. Hvala.

TUŽILAC NAJS: Sledeći svedok je identifikovan već neko vreme. To je K-34. Advokat koji ga zastupa, iz razloga koji će da postanu jasni, obavestio nas je da će on da svedoči na otvorenoj sednici i da će njegovo ime da bude poznato javnosti. Jedna od karakteristika ovog Predmeta je to da je njegovo ime i ovako i onako već objavljeno kao ime potencijalnog svedoka i to zajedno sa našim pseudonimom. Prema tome, molim da se u sudnicu uvede Radomir Marković.

SUDIJA MEJ: Molim da svedok ustane i pročita svečanu izjavu.

SVEDOK MARKOVIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas, recite mi vaše ime i prezime?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Marković Radomir.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Markoviću, da li ste vi ranije bili na čelu Državne bezbednosti u Srbiji?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam bio na čelu Državne bezbednosti Srbije od 1998. godine, novembra, do 2000. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A vaša sadašnja situacija, što se delimično vidi iz okolnosti pod kojima ste ušli u ovu sudnicu, jeste da se vama u Srbiji sada sudi i suđenje još nije završeno. I kao što je u Srbiji to dobro poznato, vi ste optuženi, između ostalog i za ubistvo.

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Te tvrdnje vi pobijate?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Naravno da pobijem te tvrdnje. Ja sam lažno optužen u Srbiji i ja se nadam da će pravda pobediti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prvo pitanja na koja možete da odgovorite sa da ili ne, koja će verovatno Pretresno veće da dozvoli, a koja se tiču vašeg obrazovanja: da li ste rođeni 1946. godine u Lukovcu u Bosni, obrazovani u Beogradu i diplomirali na Pravnom fakultetu u Beogradu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste ceo svoj profesionalni radni vek proveli u MUP-u, u koji ste stupili 1970. godine i prvih pet godina ste bili operativac u Drugom odeljenju Uprave za krivična dela?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste nakon toga proveli osam godina u Odeljenju za sprečavanje krijumčarenja droge, a na kraju ste postali načelnik odeljenja na beogradskom aerodromu? Nakon toga postali ste načelnik Javne bezbednosti u Beogradu, a zatim načelnik bezbednosti za taj grad?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nakon toga ste postali pomoćnik Ministra unutrašnjih poslova i to u dva odeljenja: prvo ste radili u Odeljenju za analitički i informativni rad, a nakon toga bili ste pomoćnik ministra za krivična dela. I to nas dovodi do novembra 1998. godine kada ste postali načelnik Službe državne bezbednosti ili RDB u MUP-u. Ko vas je imenovao na taj položaj?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Na taj položaj imenovao me je ministar unutrašnjih poslova Vlajko Stojiljković.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je i kakvu ulogu u tom imenovanju igrao optuženi?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja pretpostavljam da je to bio predlog Slobodana Miloševića, ali ja to ne znam sa sigurnošću. Mene je imenovao Vlajko Stojiljković, pretpostavljam da je sa tim bio upoznat predsednik i da je to on odobrio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo sada na komandni lanac. U vreme dok ste vi obavljali taj posao, kome ste vi, kao načelnik Državne bezbednosti, odgovarali?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ministru unutrašnjih poslova.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je to bio, da li je činjenica da ste vi njemu odgovarali, odgovarala legalnom, legitimnom komandnom lancu, u skladu sa zakonima?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je bilo sve u skladu sa zakonima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Instrukcije koje ste vi dobijali dolazile su od tog istog ministra ili sa nekog drugog mesta?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Od ministra. Imali smo redovne kolegijume na kome je ministar davao zadatke za naredni period.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste na izvestan način uspeali da dođete do zaključka na koji način su uputstva koja ste vi primali od ministra odgovarala politici predsednika, odnosno optuženog?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Politiku jedne zemlje sigurno vodi predsednik, uz sve one saradnike koje ima, a da ministar unutrašnjih poslova mora da sledi tu politiku, to je izvesno. Prema tome, osnovnu državnu politiku kreiraju državni organi i predsednik države, a mi smo bili samo izvršni organi. Znači, oni koji su postupali po naređenju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi ikada lično odgovarali direktno optuženom?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: U kom smislu mislite lično odgovarao?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa recimo obavestavali ga o tome šta radite, koje akcije preduzimate, da li ste govorili šta preduzimate, da li ste mu govorili šta trenutno radite? Da li ste to radili?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Slobodan Milošević je dobio svakodnevne informacije, znači izveštaje, kako od Resora javne tako i od Resora državne bezbednosti, a posebno kada bi bio zainteresovan za nešto, onda bi me pozvao i ja bih to bio dužan da rastumačim, da li pismeno, proširujući moj izveštaj ili usmeno, zavisi od toga kako je tražio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na detalje dnevnih izveštaja ćemo da se vratimo. Vi ste vaš položaj preuzeli, od koga?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Od Jovice Stanišića.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je on neko koga ste vi dobro poznavali?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja nisam dobro poznavao Jovicu Stanišića. Poznavao sam ga površno, čisto, onako, kolegijalno, profesionalno, a ne privatno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li vi videli dokument u kom se govori o kontroli, odnosno potčinjenju Jovice Stanišića?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, video sam. Pokazao mi ga je lično Jovica Stanišić.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste vi to, otprilike, videli, kada vam je on to pokazao?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pa to mi je on pokazao neposredno kada sam ja njega zamenio. Onda mi je on pokazao te dokumente.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koji je bio datum dokumenta, odnosno da li se možda sećate godine tog dokumenta?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je godina bila 1997.

TUŽILAC NAJS: Molim da se svedoku pokaže taj dokument. Mi ćemo da ga uvrstimo u spis i mislim da bi bilo dobro da se ceo taj komplet od četiri stranice pokaže Sudu, jer to obuhvata i objašnjenje na koji način je taj dokument došao na ovaj Sud.

SUDIJA MEJ: Tom dokumentu može da se da dokazni broj.

sekretar: Ovo će da bude dokazni predmet Tužilaštva 277.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Molim sudskog poslužitelja da prvo na grafoskop stavi prvu stranicu na kratko, tako da oni koji to gledaju vide o čemu se radi. Dakle, molim da se to prvo stavi u originalu, a zatim i onaj preveden na engleski. Dakle, to je taj dokument. Nosi pečat, napisan je ćirilicom, a ako okrenete stranicu 2, vidi se dokument takođe pisan ćirilicom i pri dnu piše da je datum 21. april 1997. godine i nosi službeni pečat, a sada ako okrenemo treći list, to su prevodi ova dva dokumenta: prvo, prevod pisma koja je poslala SRJ 27. juna, uredba za vezu sa Tužilaštvom ovoga Suda. Ovo pismo potpisao je pomoćnik saveznog ministra i nakon uobičajenih uvodnih fraza, u drugom ili trećem redu piše da se Sudu dostavlja kopija odluke DT1 \97 od 21. aprila koji je doneo bivši predsednik Republike Srbije Slobodan Milošević. I onda na četvrtom listu vidimo prevod te odluke. Odluka glasi: "U skladu sa članom 83 Ustava Republike Srbije donosim", moram ovde da primetim da na dokumentu stoji oznaka "držav-

na tajna". Dakle: "Donosim odluku: 1. u periodu pripreme za donošenje saveznog Zakona o obavljanju poslova bezbednosti SRJ, Resor državne bezbednosti radiće u skladu sa smernicama predsednika republike, kao i sa smernicama Vlade Republike Srbije i to od dana stupanja na snagu ove odluke do dana stupanja na snagu saveznog zakona, kojim će u skladu sa Ustavom SRJ poslovi bezbednosti da budu uređeni u okviru nadležnosti SR Jugoslavije. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja". I tu je odluku potpisao optuženi. Gospodine Markoviću, nakon što ste videli ovaj dokument danas, možete li da nam budete od pomoći i da kažete da li je to onaj isti dokument koji je vama pokazao gospodin Stanišić?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je taj dokument.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prema tome, ovaj dokument kaže da će Resor državne bezbednosti da radi u skladu sa smernicama predsednika republike i Vlade Republike Srbije, do dana stupanja na snagu saveznog zakona. Prvo, da li je taj savezni zakon koji se pominje u dokumentu ikada donet?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: To je bio predlog zakona koji nije donet.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, sve to vreme je ova odluka optuženog za posledicu imala da je Resor državne bezbednosti bio pod njegovom kontrolom?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: To je bilo na snazi u vreme Jovice Stanišića. Za mene, to kada sam ja došao na čelo Resora državne bezbednosti, nije važilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da se time pozabavimo u dve faze. Prvo, sve dok je Stanišić bio na tom položaju, ta je odluka važila, zar ne?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Od dana donošenja odluke, dok je on bio na položaju, tom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi kažete da ta odluka nije vredela za vas. Da li postoji neki dokument koji govori o poništenju ili suspendovanju ove odluke?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam da li postoji takav dokument, meni je to saopštio ministar Vljako Stojiljković, da se Resor državne bezbednosti isključivo mora obraćati Ministarstvu unutrašnjih poslova, znači njemu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U vreme kada je doneta ova odluka, pa sve do vremena dok ste vi preuzeli dužnost, da li je postojao savezni Resor državne bezbednosti ili ne?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Nije postojao savezni Resor državne bezbednosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, Resor državne bezbednosti Republike Srbije je obavljao poslove savezne Vlade?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Može se reći tako, ali to nije u potpunosti, znači pošto nije bilo usaglašeno sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Crne Gore, to je, znači, delimično funkcionisalo, onoliko koliko je bilo neophodno za bezbednost države.

TUŽILAC NAJS: A sada idemo na proceduru sastanaka, brifinga i izveštavanja. Časni Sude, to će da traje duže nego što imamo vremena na raspolaganju. Ne znam koliko nam još vremena treba za aranžman u vezi sa ovim svedokom, imajući okolnosti pod kojima je on došao.

SUDIJA MEJ: Da. Možda je pametnije da nastavimo sutra. Gospodine Markoviću, sada ćemo da završimo sednicu. Molim vas da tokom ovog prekida, a sve dok ne nastavimo sa vašim svedočenjem sutra, kao i tokom eventualnih sledećih prekida imate na umu da ne smete ni sa kim da razgovarate o vašem svedočenju, sve dok se ono ne privede kraju. To se odnosi i na pripadnike tima Tužilaštva. U redu, sednica se nastavlja sutra u 9.00.